

AVE MARIA

LETNIK XXIV.
VOLUME XXIV.
(1932)

Štev. 3.

Izdajajo
SLOV. FRANČIŠKANI
V AMERIKI.

"AVE MARIA"

Issued every month by
THE SLOVENE FRANCISCAN
FATHERS
LEMONT, ILLINOIS

In the interest of the
SLOVENE
FRANCISCAN COMMISSARIAT
OF THE HOLY CROSS

P. O. B. 608 — Phone 495-494

Subscription Price per annum \$3.00

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Opozorjam

Kadar se hočeš z Upravo Ave Marije pismeno pomeniti, piši vedno na sledeči naslov Rev. Benedikt Hoge, Lemont, Ill. P. O. B. 608. Tudi svoje prispev-

ke za Ave Marijo, zahvale, poročila in druge vesti lahko pošlješ na imenovani naslov.

Ave Maria hoče v vsako slovensko izseljeniško hišo.

Dobra misel, kajne? Pomagajte nam, da jo bomo čimpreje uresničili. Vsak naročnik naj bo apostol našega tiska, vsaj naj ga razširja med svojimi prijatelji in znanci. Mnogo jih je še, ki bi lahko

naročili ta list, pa stoje ob strani in čakajo. Mnogo jih je tudi, ki omahujejo in hočejo pustiti Ave Marijo radi slabih razmer. Pojdite in pregovorite jih. Tako najlepje vršiš apostolsko delo našega tiska.

Društvo Najsv. Imena.

edini naše može pod zastavo Najsv. Imena. Namen društva je, navajati naše može na pota čednosti in kreposti, združevati jih mesečno ali vsaj vsako četrtletje pri skupni mizi Gospodovi. Najlepši namen, ki bi že sam moral privedi slehernega moža do prepričanja, da ima v tem društvu mesto pošteno in plemenito moško srce. Kdo izmed naših mož nebi hotel biti ple-

menit in možat.

Skromne zahteve ima društvo zate, saj drugega noče, kakor da spolnjuješ dolžnosti, ki si jih že pri krstu obljubil, toda dobro sredstvo je, da jih lažje izpolnjuješ. Mnogo ima članstva to društvo, toda še so vzeli v njem. Kdorkoli še ni včlanjen v društvu, naj stori svojo dolžnost letošnje leto.

Društvo Žena in mater.

je udruženje, h kateremu bi morala spadati vsaka žena, vsaka katoliška mati v slovenski župniji. Zato, ker družni vse dobro, plemenito ženstvo v močno armada, ki bi si naj stavila za zgled najsvetejšo ženo in Mater sedmerih žalosti, Marijo in po njenem zgledu uravnala svoje življenje ter življenje svojih otrok in družin. Predvsem mlajše žene, ki so se poročile v

zadnjih letih, naj nikar ne gledajo z dvomljivim očesom to žensko društvo. Društvo ima nad vse vzvišen namen, posvečenje duš in družin. Zato mu gre priznanje. Upoštevaj njeno nalogo. Vsako cerkveno društvo drži en steber fare, društvo žena in mater drži dva stebra. Bodi velikodušna in se upiši v vrste teh plementih src še ta mesec.

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se bere vsaki mesec sv. maša.

Marec, 1932.

Z dovoljenjem in odobrenjem cerkvenega in redovnega predstojništva.

24. letnik.

Ob vznožju križa.

P. O d i l o O. F. M.

KADAR je človek v veliki stiski, v velikem trpljenju, vidimo, kako apelira od ene instance do druge: od vsemogočnosti božje, na njegovo pravičnost, od pravičnosti na njegovo modrost, od modrosti božje na njegovo ljubezen. Vspah tega apeliranja na novo instanco potrjuje vedno sodbo prejšnje instance. Pravičnost potrjuje sodbo vsemogočnosti, modrost sodbo pravičnosti, ljubezen sodbo modrosti. Božje lastnosti si ne nasprotujejo, temveč se združijo v čudovito skladnost, v čudovito harmonijo. Bog teše za nas križ. V božji delavnici delajo složno: vsemogočnost, pravičnost, modrost in ljubezen. Tudi ljubezen! Križ, ki ga ljudje zaznamujejo s zaničevalnim imenom "zlo", križ, predmet našega odpora, našega sovraštva, ta križ je naredila, je vstvarila ljubezen.

Bog je govoril: Od drevesa spoznanja dobrega in hudega ne smeš jesti. Zakaj katerikoli dan boš jedel od njega, boš umrl. Naravna kazen za greh, ki je premišljen odpad od Boga, je smrt. Smrt telesa in duše, zemeljska smrt in večna smrt. Večno smrt imenujemo pekel. In kaj je naredil Bog? Iznašel je sredstvo, da bi ljudem zopet odprl vrata k življenju, ne da bi pri tem nehal biti neskončno pravičen in svet. Bog je iznašel križ. Križ je sicer kazen, toda kazen, ki je na njej 99 procentov usmiljenja. Toda s tem je še premalo povedano. S številkami ne moremo izraziti razmerja med neskončno dolgo večnostjo pekla, ki smo ga zaslužili in med ono malenkostjo, ki jo imenujemo križ. Če nam je tridesetletna ječa do zadnje minute odpuščena, potem imamo slabo primero o tem, kar nam Bog stori, če nam pošlje križ. Na vsak križ bi morali napisati: Ljubezen me je iztesala!

Kar velja o dolgotosti kazni, isto velja o njeni strogotosti. Pekel je večni ogenj, večno trpljenje, večno zdihovanje, večno škripanje s zobmi, večni obup, večna

ločitev od Boga. Zemeljska bolečina je lahko po naših pojmih velika, toda kakor hitro jo začnemo primerjati z večno bolečino, postane zemeljsko trpljenje tako majhno, da ga ni vredno niti omenjati. Tudi v tem oziru in iz tega vidika moramo napisati na križ besede: Ljubezen me je vstvarila. Isto velja še iz enega drugega stališča. Naložiti komu kazen, je stvar sodnikova; kazen odslužiti je zadeva obsojenca. Tako je pri vseh sodiščih sveta in nihče ne bo rekel, da tukaj ni kaj v redu. Eno edino sodišče pa se ravna po drugačni praksi: sodišče božje. Pri božjem sodišču izjavi Sodnik, ki je obenem tožnik: Večino kazni vzamem jaz nase. Namesto obtoženca se dam jaz obsoditi. Jaz naj bom zasramovan, jaz bičan, na križ prabit. Jaz bom v strašnih bolečinah umrl namesto tebe, o človek.

Vprašam: Pri katerem zemeljskem sodišču, v katerem stoletju starega ali novega veka najdemo enaki slučaj? Če govorimo o križu, o trpljenju, ni prav, ako pozabimo na to: Križ je iznajdba ljubezni. Kdor imenuje tako sodbo kruto, zasluži ime sramote in nehvaležnosti.

Križ ni samo kazen, temveč je tudi zdravilo. Splošna medicina božja za ozdravljenje padlega, bolnega človeštva. Za križem ne stoji samo sodnik, temveč tudi zdravnik! Priznati je seveda treba: Ne pridejo vsi, ki so sprejeti v bolnico križa, zdravi iz nje. So bolniki, ki v bolnici še bolj zbole in so ljudje, ki se v šoli križa ničesar ne nauče, ki postanejo v tej šoli še slabjši. Toda eno je gotovo: Tisti, ki hočejo v tej bolnici križa dušno ozdraviti, lahko dobe v njej popolno zdravje. Če zadene ta križ napuhnež, bo izgubil nekaj svoje bahavosti! Če ga nosi častilakomnež, se bo zmanjšala njegova domišljivost. Če si ga naloži nečistnik, se bo pogasil ogenj poželjivosti. Otrok si v križu pridobi močatost mladosti, mladost zrelost močatosti, mož postane v trpljenju junak, junak postane

pod križem svetnik. V nekaj tednih prehodi človek več lestve popolnosti, kot v zdravih, srečnih dnevih leta in desetletja.

V nobeni šoli se toliko ne naučimo kot v šoli trpljenja. V trpljenju dozorevajo značaji, v trpljenju rastejo močje. Trpljenje je ena največjih dobrot človeškega rodu.

Če bi nas Bog ne obiskoval s trpljenjem, bi popolnoma podivjali. Preveč bi se zakopali in prirastli v to zemljo in pozabili bi na to, kar je božjega. Postali bi rod materijalistov, kramarjev, pijancev in lahkoživcev. Če bi od časa do časa ne dobili injekcije trpljenja in razkuževalnega sredstva križa, bi se nas bila davno polastila gnjiloba. Križ je ustvarila ljubezen. Da včasih boli, to na stvari ničesar ne spremeni. Tako mora biti! Nikomur ne pride na misel, da bi bilo zdravilo, zato ker je grenko, iznajdba pekla, in da bi bili zdravniki, zato ker operirajo, sovražniki človeštva. Ker je Bog človeka ljubil, zato je po padcu iztesal križ, ki nam je kašipot nazaj v izgubljeni paradiz.

Mislil bi kdo, da je ta kašipot tembolj odveč, čim bližje pride človek do nebes. Življenje svetnikov in vseh velikih mož dokazuje nasprotno. Križ, ki je grešniku kazen, spreobrnjenemu zdravilo, postane junaku čednosti sladki kraj počitka. Junaki čednosti postavljajo na Kalvariji svoje šotore in ponavljajo: Tukaj nam je dobro biti. Svetniki so ljubili križ z neko, bi rekli, strastno ljubeznijo, ker so vedeli, da je v križu izvir nepopisnega zasluženja in večnega veselja. Življenje je imelo zanje samo toliko pomena, v kolikor jim je dalo prilike za trpljenje. "Trpeti, ali umreti", je rekla sv. Terezija. "Ne umreti, temveč trpeti," je ponavljala sv. Magdalena Paciška. "Za tebe, o Jezus, trpeti," je bilo geslo sv. Janeza od Boga. Takega govorjenja mi očitno ne razumemo. Tukaj velja beseda: Postali smo nespametni radi Kristusa. Po-

svetnjaki imajo svetnike za blazneže, če govore o križu kot drugi o banketu.

Bog seveda ne zahteva od nas, da bi si mi križev želeli, da bi jih iskali. Toda ko pa enkrat nosimo Kristusovo ime, ima pa Kristus vsaj pravico, zahtevati od nas, da v križ verujemo. Verska resnica je, da se trpljenje sedanjega časa ne da primerjati s prihodnjo slavo, ki bo nad nami razodeta (Rimlj. 8, 18). Z drugimi besedami: Trpljenje je delo, ki bo nagrajeno z neizrečenim večnim plačilom. Današnji svet se samo izprašuje: Koliko bo to neslo? Kako se bo to rentiralo. Pomnimo in dopovedati si dajmo: Nihče niti- tiralo? Pomnimo in dopovedati si dajmo: Nihče ni- ma plemenitejšega, uspešnejšega dela, kot nosilec kri- ža. Nikjer ne nese več, nikjer se bolj ne rentira kot na Golgoti.

Pristni, junaški nosilci križa na bolniški postelji, pod bremenom starosti, v prahu ubožstva — to niso le- nuhi, ki nimajo na svetu nikakega pomena več. Mo- goče delajo in store ti več za človeštvo kot ministri v parlamentih in predsednik v Beli Hiši.

Nobenega dvoma ni: Ave Maria bi lahko raz- pravljala o bolj zanimivih, bolj interesantnih proble- mih. Toda bolj potrebnih problemov ni, kot je pro- blem križa. Vsi, ki količkaj razumejo o najnovejši geografiji, o najnovejšem zemljepisju, morajo prizna- ti: Pot narodov pelje preko Golgote in komaj bomo našli narod, ki bi mu bila ta pot prihranjena.

Trpeti moramo. Povest trpljenja modernih na- rodov, kot kaže, še ni pri kraju. Nihče nas ne bo vprašal, ali hočemo nositi križ ali ne. Edino vpraša- nje je: Ali bomo trpeli s kletvijo na ustih med škri- panjem s zobmi, ali pa bomo trpeli kot kristjani. Pr- vim je križ strašen pekel, drugim znamenje zmage in večnega triumfa.

POGLED PO SVETU.

Rev. P. Evstahij, O.F.M.

Cerkev hodi za Teboj,
danes kakor v davnih dneh,
v boju zoper strast in greh,
o Zveličar moj! —

"Ti si naših src Vladar!"
Verniki Te pričajo . . .
Zlobni pa Te bičajo,
žrtve zmot, prevar.

Satan Tvoj protivnik je,
le orodje so ljudje,
da ga slušajo, — gorje! —
on nasilnik je . . .

Trnjev venec — delež Tvoj,
trni Te prebadajo:
V spisih zmote vladajo,
videz — čarni soj.

V svojih vernih Ti trpiš,
o Zveličar, Bog in brat!
V njih ponižan tisočkrat
nosiš težki križ . . .

GOLGOTA je — zmage kraj
zate, Jezus, in za nas:
Mine preizkušnje čas
in zasine raj! —

Kaj ima delavec od Kristusa in Njegove cerkve.

Rev. J. C. Smoley.

KRISTUS IN DELO.

NO krasno jutro, ko je zemlja zažarela v deviški krasoti, ko še ni bilo prokletstva nad zemljo, "je vzel Bog, Gospod, človeka in ga postavil v vrt radosti, da ga obdeluje" (1. Mos. 2, 15). Delal naj bi človek v raj, dasi mu je dala zemlja vse, česar je potreboval. Delati bi moral, toda z veseljem, z ljubeznijo in v svojo zabavo.

Toda ta sreča ni trajala dolgo. Prišla je huda katastrofa, koje posledice mora nositi človeški rod, dokler ne bo storil zadnji človek svojega poslednjega izdihljaja. Prišlo je prokletstvo, ki je leglo tudi na delo. Delo, prej veselje in zabava, je postala kazen in breme. "V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet." (1. Moz. 3, 19).

Prokletstvo, ki je ležalo na delu, odvalil je del človeštva od sebe in ga naložil na ramena drugih. Nastale so ogromne armade sužnjev, s katerimi so ravnali kakor z neumnimi bitji, ki so morali delati, dokler

niso poginili, med tem ko so njihovi gospodarji živeli v razkošju.

Resnica je, da je tudi že v starem veku obstojalo delavsko vprašanje, resnica je, da so se s tem vprašanjem pečali takratni kulturni narodi. V silnih uporih so se dvignili sužnji proti svojim gospodarjem, toda vsak tak opravičen poizkus do samopomoči ni imel nikoli uspeha, ker delavskemu vprašanju gospodarji niso polagali nikakega pomena, kajti delo samo kot tako, je bilo proketo, je veljalo kot nečastno in sramotno.

Konečno, po tisočletjih, je prišel Odrešenik sveta, Rešitelj iz nebes, ki je hotel osvoboditi človeštvo prokletstva, ki je ležalo na njem. On je prinesel vzvišeni nauk o pravi prostosti in enakopravnosti človeka. On je oznanjal pravo, resnično bratstvo. Delo je naložil vsem kot dolžnost; s svojimi lastnimi rokami je odvzel delu sramoto in nečast, posvetil je delo, ker je navezal na delo duhovni in materijelni blagoslov.

Kako je cenil Kristus delo? Sam je bil delavec.

Kaj pa je delal Kristus do svojega tridesetega leta? Ali naj si mislimo, da je ves čas svojega skrivnega življenja molil? "Na vnanje je bil najden kot človek" (Fil. 2, 7), in kot človek je hotel izpolnjevati vse splošne zapovedi, ki jih je njegov nebeški Oče dal človeku; in k tem zapovedim je spadala zapoved glede dela. Ko je božji Zveličar prišel tekom svojega javnega delovanja tudi v svoje domače mesto Nazaret in tam pridigal v sinagogi, so bili njegovi dolgoletni soseski tako začudeni. "Mnogi ki so ga slišali, so se čudili njegovim naukom in se vpraševali: Odkod vse to? Kaka je ta modrost, ki mu je dana? In taki čudeži, ki pridejo iz njegovih rok? Ni li on tesar? Sin Marije?" (Mark. 6, 23).

Z veliko vrjetnostjo lahko trdimo, da je "tesarjev sin" opravljal delo svojega varuha, sv. Jožefa. Z delom svojih rok je prispeval k vzdrževanju sv. Družine, ves Nazaret ga je poznal kot delavca.

Najsvetejši izmed vseh svetih, Sin božji, se je podvrgel zapovedi dela, nosil delavsko suknjo, rabil pridno delavsko orodje. Odvzel je delu prokletstvo, ki je ležalo nad njim tisočletja, posvetil je delo, podaril delu pravno cenno. Popolnoma nov pojem o delu je prinesel Kristus na svet, pojem, o kakoršnjem svet ni imel prej slutnje. Rimski govornik Cicero piše v svoji knjigi o delu (De officiis): "Kdor se peča z ročnim delom, se peča z zaničevanja vredno stvarjo; v delavnici ni

najti ničesar plemenitega." In tako je sodil o delu ves poganski svet.

In danes? Res da ne smatrajo dela za nekaj nečastnega ali sramotnega, toda vprašajmo, cenijo li delo tako, kakor zasluži? Navdani s poganskim naziranjem življenja smatrajo delo kot nekako neizogibno zlo, ker se potrebuje za dobiček in uživanje. Delavske moči ne smatrajo več kot osebne lastnine, dela ne smatrajo več kot razvoj npravne osebnosti, marveč kot blago, ki je podvrženo zakonu o ponudbi in povpraševanju. Delavcu in njegovemu delu je vtisnil Kristus pečat plemstva, protikrščanski nazori o delu so pa to čast delavcu in delu zopet odvzeli. In tako nekrščansko naziranje je vzrok socialne bede.

Kristus je zavrgel načelo: Delo je blago. Odkod vemo to? Če prečitamo priliko o delavcih v vinogradu pazljivo, bomo videli, kakor da bi bilo to načelo navidezno sprejeto, ko pa pride do plačila, pa najdemo, da je to načelo zavrženo. Predno pa ponovimo to priliko, moramo z vso silo povdariti, da ni hotel božji Učenik v tej priliki postopiti kakih socialnih načel, marveč da je govoril v tej priliki samo o poklicu vseh ljudi in vseh časov za nebesa. Snov za priliko je vzel iz vsakdanjega življenja. Tudi Judje so imeli delavski trg, na katerem se je človeško delo prodajalo in kupovalo.

In kakšna je prilika?

“Nebeško kraljestvo je namreč podobno hišnemu gospodarju, ki je šel zjutraj zgodaj najemat delavcev v svoj vinograd. Pogodil se je z delavci po denarju na dan in jih poslal v vinograd. In šel je ven okrog tretje ure in videl druge na trgu stati brez dela. Tudi tem je rekel: “Pojdite še vi v vinograd, in kar bo prav, vam bom dal.” In so šli. Okrog šeste in devete ure je zopet šel in storil prav tako. Ko je šel okrog enajste ure, je našel druge, da so postavali, in jim je rekel: “Kaj stojite tukaj ves dan brez dela?” Odgovore mu: “Nihče nas ni najel.” In jim reče: “Pojdite tudi vi v vinograd!”

Ko se je pa zvečerilo, pravi gospodar vinograda svojemu oskrbniku: “Pokličite delavce in jim daj plačilo, začeni od poslednjih do prvih.” Pristopili so torej tisti, ki so bili prišli okoli enajste ure, in dobili so vsak po denarju. Ko so prišli prvi, so mislili, da bodo prejeli več; pa tudi ti so prejeli vsak po denarju. In ko so prejeli, so začeli godrnjati nad hišnim gospodarjem in so rekli: “Le ti poslednji so delali eno uro, pa si jih izenačil z nami, ki smo prenašali težo dneva in vročino.” On je pa odgovoril enemu izmed njih: “Priatelj, ne delam ti krivice. Ali se nisi po denarju z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega, in pojdi. Hočem pa tudi poslednjemu dati kakor tebi. Ali ne smem storiti s svojim, kar hočem? Ali je tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober? Tako bodo poslednji prvi in prvi poslednji. Zakaj veliko je poklicanih in malo izvoljenih.”

Kaj je delo?

Delo je od našega Stvarnika predpisana, samozavedna, s trudom spojena telesna in duševna delavnost v namenu, da se stori, doseže kaj dobrega.

Delo je svet urad, svet poklic, ki je dan vsakemu človeku; je poklic, v katerem mora vsakdo delati. Zvesto, vestno izpolnjevanje tega poklica ni nič drugega ko izraz naše pokorščine do Vsemogočnega. Zato je napačna trditev, da delo nima z vero ničesar opraviti. Kdo pa nam je naložil dolžnost dela? Komu smo odgovorni? Dandanès govore mnogi takozvani delavski prijatelji o etični vrednosti dela, v istem trenutku pa trgajo delavcu vero v večnost iz srca. Ali vedo, kar pravijo: Etične vrednosti, to je nraavnih vrednot ni brez Boga in brez večnosti. Delo ima samo takrat etično, nraavno vrednost, če se izvršuje v pokorščini do najvišjega delodajalca, v pokorščini do božje volje.

Delo je samozavedna človeška delavnost. O stroju, o živali ne moremo nikoli trditi, da delajo v

Gospodar gre tekom dneva večkrat na trg, da bi dal brezposelnim priložnost za zaslužek, on najme delavce, kupi torej njihovo delo za gotovo ceno. On pa takoj pokaže, da noče njihove bede izrabljati v svojo lastno korist. Obe stranki, gospodar in delavec, sta se dogovorila za en denar za delo; pogajala sta se, oba sta si hranila prostost. Ravno tako se je zgodilo z ostalimi, ki so bili na trgu brez dela, on jim ni hotel dati plačila od kosa, marveč plačo za celi dan. On ni zahteval od njih, da si je bil krajši delovni čas, da morajo hitreje delati, na ta način je pokazal ljubezen do delavca. Prostovoljno je dal tem, ki so prišli kot poslednji na delo, tako plačilo, da so z njim lahko izhajali.

Ko je prišel večer, da so delavci prejeli svoje plačilo, zastopali so ti, ki so bili prvi najeti, načelo: Delo je blago, zahtevali so pozneje več, kakor so si zjutraj prosti sami izgovorili. Delo je v njihovih očeh poskočilo kot blago, ko so videli, da so ti, ki so prišli kot zadnji, prejeli plačilo za celi dan.

Protitakemu pojmovanju, proti takemu naziranjju: Delo je blago — je pa gospodar nastopil energično in je rekel vodji prvih delavcev: “Priatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi za denar z menoj pogodil? Vzemi, kar je tvojega in pojdi, jaz pa hočem tudi poslednjemu dati kakor tebi.” On je ravnal po načelu pravičnosti in ljubezni. Delo v očeh božjega Odrešenika ni nikako blago, marveč sredstvo, s katerim se mora dati vsakemur zadostna zmožnost za eksistenco.

pravem pomenu besede. Stroj in žival sta le sredstvi v roki človeka. Edino le človek more resnično delati, ker ima zavest, ker ima samodoločbo, to se pravi: on ve, kaj in zakaj dela. Zato je z vsakim delom spojen ne samo telesni, marveč tudi duševni napor. Delo ni torej nikako materijelno blago, ki se lahko kupuje in prodaja, ki se ceni po zakonu ponudbe in povpraševanja.

Delo ima namen, da izvrši, stori nekaj dobrega, koristnega. Delo ni samo sredstvo, s katerim ohranjamo svoje življenje, delo je služba celemu človeštvu. In kot take dela ne moremo preценiti.

Kristus, božji delavec, je odvzel delu, osten prokletstva, on je delo posvetil, podaril mu vrednost večnosti. Pogansko naziranje, ki vlada deloma še dandanès, je oropalo delo njegove časti. Še le potem, ko bo krščanski duh prešinjal vse razrede človeške družbe, bodo cenili delavca in delo v njuni celi in popolni vrednosti.

Okoli tretje ure.

Ruth Schumann.

TOLE pišem jaz, Dionizij, Dionov sin, v sedmem letu po smrti Gospoda, čigar last sem jaz in vsi, ki prebivajo v moji hiši. Ne pišem zase, saj je ta skrivnost zapisana globoko v mojem srcu, ampak za sina, dečka Filipa, ki mi ga je rodila žena Apolonija, da bi ta doumel, česar — kljub temu, da sem dolgo z velikim trudom iskal odgovora — nisem mogel doumeti. Če bi tudi Filip ne našel rešitve, naj da pismo svojim, da se ne izgubi in pozabi, kar sem videl. Zakaj zdi se mi, da tega nisem videl in slišal zato, da se izgubi kakor kremen, ki ga spere potok, ampak, da se ohrani kakor ametist ali modri safir.

Tole se je zgodilo: Vzel sem svojo ženo iz hiše njenega očeta k sebi. Da pa ne bi, smejoča se obraza in roke, ki so se vedno oklepale — tudi vpricho ljudi — izdale najinega veselja, sem sklenil vzeti Apolonijo na svojo ladjo in zapustiti mesto in obalo pod pretvezo nujnih poslov na polotoku, ki jima je ležal nasproti, da bi se takoo dtegnil poizvedovanju prijateljev. Tako sem tudi storil in vzel Apolonijo s seboj in moji mornarji so nama obema prav dobro stregli.

Kakor sem že rekel, smo odšli na nasprotni polotok in tam sem svoje blago zamenjal za stvari, ki jih je bilo tam v izobilju; omenim tudi, da sem kupil Apoliniji nakit, kakršnega pri nas še nisem videl. Še vedno ga nosi.

Tamkaj sva se pomudila pri sorodnikih moje matere; praznovali so velik praznik in midva nisva mogla odkloniti, ker so naju zelo prosili. Tam je Apolonija slišala o nekem nenavadnem človeku, ki živi v Jeruzalemu neko izredno življenje z dvanajstimi tovariši. Slišala je tudi, da vzbuja mrtve, da je mutaste naredil zgovorne in slepim zopet prižgal plamen njihovih oči. Imela pa je Apolonija nekoč sestro, ki je bila zelo draga njenemu srcu; ta deklica, zelo ljubezniv otrok, pa je po kratki bolezn, katero je zelo pogumno prenašala, umrla in bila pokopana. In takrat si je moja žena zaželela sladko-težke tolažbe videti onega, ki bi mogel to dete iztrgati iz rok smrti. Ko je rodila Filipa, je nekoliko pozabila nanjo; toda takrat njega še ni bilo in jaz sem bil moški, ne vedno poln nežnosti in tudi rana, ki jo je želo smrti zadalo njenemu srcu, še ni bila zadeljena. Ko sva se oni večer vrnila s praznika na ladjo, mi je odkrila svojo vročo željo.

Pokazal sem ji tuja mesta, spremljal sem jo pod mračne, a vendar tako pisane oboke in šel z njo, ki je bila tako lepa, kadar je šla, na visok vrh in pustil sem jo, da je šla pred menoj, da sem mogel

gledati, kako je rasla v nebo in stopila na vrh kakor bel golob v nebesni modrini, dokler se me ni lotil strah, da bi mogla pasti ali odleteti. In tam sem ji pokazal marsikaj, kar ji je bilo dosedaj še neznan in sklenil sem, da ji pokažem tudi čudodelca, da ustrezem njeni želji, in deželo, kjer so se godili njegovi čudeži; zelo je namreč slovel, dasi je judovski narod skušal zabrisati njegovo lepoto.

Ukazal sem torej mornarjem, naj obrnejo ladjo v valove med vzhodom in jugom, in žena mi je bila zelo hvaležna. Radi tega tudi ni tožila, ko nas je zalotil hud vihar, radi katerega sem se že bal za življenje vseh, ki so bili z menoj na ladji, zlasti pa za mojo ženo Apolonijo. Mornarji pa so se pričkali z menoj in se jezili, zakaj jih silim na popolnoma tuje odprto morje, ki se je penilo okrog nas, mesto da bi se vrnili domov. Oni niso vedeli, da mi je žena odkrila svojo željo in da sem sklenil, da ji iz ljubezni do nje ustrezem. Vihar pa je vedno bolj naraščal; dasi sem se potem še mnogo vozil po morju, vendar takega viharja nisem doživel.

Apolonija je ležala v notranjosti ladje in v nemi molitvi rotila bogove. Ko so ji moči pojenjale — zdelo se ji je, da že ni nikogar več, na katerega se ne bi obrnila, da pa je njene prošnje prevpilo divjanje morja — je obležala kot mrtva. Mene pa so poklicali mornarji in zahtevali, da se z njimi vred ustavljam nevarnosti, v katero sem jih tako lahko-mišljeno zapeljal. Proti večeru se je morje pomirilo, šel sem k ženi in ji stregel. Kmalu je ozdravela in mirno smo se peljali naprej. Ko pa smo se ogledali, smo opazili, da nismo tam, kjer bi morali biti in nikjer ni bilo obrežja ne znaka, po katerem bi mogli naravnati svojo pot. Znova so me napadli mornarji, silneje kot prvič. Darovati sem moral bogovom in jim obljubiti darila, da bi čim preje prišli na suho. Tudi pitne vode nismo več imeli. Žena pa je vse to potrpežljivo prenašala.

Drugi dan smo zagledali suho zemljo, mnogo otokov, ki so si bili zelo blizu. Porasli so bili z lepimi palmami, obal se je počasi nagibala proti morju; tudi studencev je bilo dovolj.

Sedaj pa bom povelal to, kar sem doživel in še vedno ne morem doumeti, tudi Apolonija ne, in prav tako vsi drugi, katerim sem to kedaj zaupal; vsak mi je namreč odgovoril, kakor je sam mislil, toda vsak je mislil drugače, kot je to pač vedno pri ljudeh.

Bili smo na ladji sredi med otoki. Sedaj jih nismo več potrebovali, ker so nam voljno odstopili vse, radi česar smo jih obiskali. Mornarji so se zopet umirili, rekli so le, da si žele pred nadaljno vož-

njo nekoliko počitka. Uvidel sem, da imajo prav, in sedaj sem se prvič ustavil svoji ženi, ki me je prosila, da bi se ne mudili tu, ampak jadrali tja, kamor je ona tako hrepenela. Njene nepotrpežljivosti nikakor nisem mogel razumeti; razumel sem le mornarje in menil, da jim moram to dovoliti kot malo plačilo za strašni napor v viharjih, žena naj enkrat malo potrpi. Ona je res potrpežljiva, toda videl sem, da je bila žalostna, prvič, odkar sva bila skupaj, vendar sem si mislil: privaditi se bom moral tudi temu; življenje je težko. Trd sem bil do nje; bilo je neumno.

Tako smo mirno počivali in sonce je ogrevalo ladjo. Postavili smo vesla pokonci, pregrnili nad njimi jadra in mornarji so se vsedli v senco. Drugi pa so se polegali kot zaspane klade po razbeljenih deskah in koža jim je postajala vedno temnejša, ker je bilo sonce zelo vroče. Večkrat se je oglasila nežna pesem, ki je rahlo naraščala in zopet utihnila; ljubil sem te mehke melodije. Ker se jim je dobro godilo in so bili veseli, je bila njihova pesem žalostna. Drugi zopet so metali kocke, toda pazil sem, da se niso sprli. Na prednjem delu ladje smo iz blaga, ki je ležalo v moji sobici, napravili majhen šotor, pogrnili tla pod njim s preprogo, da bi ne bila pretrda in prevroča za Apolonijine noge. Na mnogih mestih smo pustili v šotoru male odprtine, ki naj bi nadomestovale okna in olajšale dohod večernim vetrovom. Tako rad sem gledal, kako so se igrali z Apolonijinimi kodri, ki so neprestano silili izpod tkanine, ki ji je pokrivala glavo. V šotor smo prinesli tudi sadje in meh vode, da bi imela takoj pri roki, če bi bila lačna ali žejna. Ko je bilo vse to končano, je prišla Apolonija in stopila v šotor. Pripredel sem k nji in govoril z njo. Bila je sicer še vedno nekoliko bleda, toda vesela. "Dobro je bilo, da ji nisem ustregel," sem si mislil, "ta počitek ji bo zelo dobro del." Takrat še nisem vedel, da zna žena zakriti svojo skrb s smehljajem, samo da ne bi vzbudila nevolje pri možu. Včasih, kadar je kak mornar v spanju udaril ob desko ali so kocke padle pretrdo na krov in je oni, ki je izgubil, glasno zaklel, se je prestrašena stresla in se ozrla name. Toda to je ni toliko vznemirjalo. Šele pozneje sem spoznal, da jo je vznemirjala skrb radi najinega otroka, dečka Filipa, ki naj ga Kristus ohrani v svoji službi.

Tuji otoki so od vseh strani obdajali ladjo; bili so veliki in mali, in drevesa, ki so rasla na njih, ravno tako tudi posamezne živali, ki so nas brez strahu in sovraštva opazovale izza grmovja, so nam zelo ugajala. Otoki so bili zelo lepi in tudi živali so bile krasne. Ljudi nismo videli. Spominjam se tudi, da so mornarji nekoč ujeli pisanega ptiča; ko se je spustil na jambor, da si ogleda ladjo, so vrgli preko njega ribiško mrežo, ga ujeli in prinesli moji

ženi. Kadar sva sedela v šotoru, ga je imela vedno pri sebi. Imena, ki ga mu je nadela, se danes nič več ne spominjam.

Govorila sva o marsičem. Tudi o možu v Jeruzalemu sva govorila in o njegovih delih, ter ugibala, zakaj to dela. Povedal sem tudi ženi, da je bilo napovedano, da bo oni, ki bo obujal mrtve, postal kralj judovskega naroda in zato najbrže zelo pazijo na vse njegovo delo. Apolonija pa mi je odgovorila, da noče videti kralja, ampak delivca usmiljenja; nato pa se bova vrnila domov, ker je bila sedaj že tako tesno sklenjena z menoj, da se ni več bala hudobnih jezikov. In ona se mi je nasmehnila in pritrdila.

Dodati moram, da že od mladih nog ne ljubim ene ure v dnevu, da se je skoraj bojim, to je tretja ura popoldneva. Prav zelo se bojim te ure in najraje bi se ji vedno izognil. Takrat sem kakor hrom in brez vsakega sredstva. In kdo ljubi zavest, da ne more brez velikega napora nič storiti, da vleče noge za seboj kot bi vlekel za seboj težko svinčeno kroglo po puščavskem pesku, ali kakor žival, ki ob pogledu na strašno kačo izgubi vse sile in pozabi na beg. Da, v takem stanju bi mogel človek storiti nekaj, kar bi pozneje obžaloval, kar obžaluje že predno stori, a vendar to stori pod pritiskom neznanne čarovne sile. In to občutje je v gorkih, sončnih dneh močnejše kot deževnih, močnejše poleti in je seni kot pozimi, a vedno se pojavi ob isti uri.

Bilo je zopet popoldne. Strašno je bilo vroče in že sem mislil, da slišim, kako se je sonce povzpelo na najvišjo točko na nebesnem svodu. Morje okrog nas je bilo brez valčka in zelo mlačno, iz nje ga se je dvigal duh po izhlapevajoči soli. Mornarji so pustili kocke, da so ležale v kotu, in umolknili. Sprehajali so se po krovu, se vlegli, nekaj časa premetavali po tleh, a kmalu zopet vstali in se sprehajali. Sonce je vedno bolj pripekalo. Sedel sem poleg Apolonije in govoril, toda na svoja vprašanja nisem dobil nobenega odgovora. Molčala je; bila je rahlo upognjena, obraz je bil bled in na čelu sem opazil rahlo plast potu, kakor se orosi kozarec, ki je čist in hladan. "Ali spiš, Apolonija?" sem jo vprašal. Ni mi odgovorila. Pogledal sem jo. Nebičajna misel se mi je pojavila v glavi; kot da jo je zaslutila, odprla je oči in me pogledala. Tuj sem ji bil. Motil sem jo. Vstala je in odšla proti stopnicam. "Ali se boš vlegla?" sem jo vprašal. Tiho je prikimala, odšla po stopnicah navzdol in stopnjema izginila v odprtini. Ostal sem sam. Ona je mnogo boljša od mene.

Njen ptič je zaspal. Sadju, ki se ga ni doteknila, je pričelo gniti. Nagnil sem meh in spil nekoliko vode; bila je mlačna. Vstal sem, da bi se sprehodil. Imel sem s seboj tudi neko knjigo; bila je v

najini sobici. Bil sem prelen, da bi jo poiskal, tudi je bila spodaj žena in nisem je hotel motiti.

Dolgo sem hodil, predno sem se ustavil. Pred mano je ležal mornar z obrazom proti tlem. Bil je najmlajši, še skoro deček. Ni me opazil, ker ni bilo nobene sence. V rokah je držal hrošča in mu štel noge. Obstal sem, da bi videl, kaj bo naredil. Odrtrgal mu je nogo. Molčal sem. In tako se je igral dalje; živalica je bila še vedno živa; stal sem, gledal in molčal. Ostal je le še trup z dvema tresočina se tipalkama, ki sta se razprostrli in zopet skrčili. Pograbil sem jo, ji vzel življenje in jo vrgel v morje. Deček je lahno obrnil glavo, me pogledal, toda barve ni izpremenil. Tudi vstal ni. Pogledal mi je v oči. Mar se jaz kaj razlikujem od njega.

Vse se mi je pristudilo. Lotila se me je misel: pojdi proč! Na jamboru sem zagledal lok, vzel sem ga, poiskal tul in ko sem srečal najstarejšega mornarja, sem mu rekel: "Če se žena zbudi, povejte ji, da sem odšel na lov." Pokimal je in izginil pod jadri; tam jih je bilo zelo veliko.

Bredel sem vodo proti obrežju; bila je plitva, vroča in uspavajoča. Otok je bil ves zelen in tih. Le tuintam sem opazil rumene lise; gotovo se je posušilo listje. Pred noge so mi padali listi. Dozdevalo se mi je, da se mi godi kot krivoprisežnikom, katere kaznujejo pri nas s tem, da jim iztrgajo jezik in jim ga vržejo pred noge. Tudi bodeče kostanjeve ježice sem opazil. Nekatero so bile prazne, a v drugih se je še vedno kot nežna lučka svetlikal rjavi sal kot dva nežna očesca. Take oči je imela Apolonija. Tudi sin jih je dobil po njej.

Sam nisem vedel, kaj bi lovil. Apoloniji se je mrtva divjačina vedno smilila, toda življenje zahteva, da moramo pobijati živali, če hočemo živeti. — Prodiral sem vedno globlje in globlje v notranjost otoka. Nekje v vrhovih so škrtali ptiči. podobno kakor pri nas miši. Hipoma se me je lotila misel, da se vzporedno z menoj plazi po grmovju neka žival. Strah me je prevzel. Mimo oči mi je priletel klopčič pisanih, puhastih peres, in izginil v grmovju na desni strani. Mislil sem si: morda je Apolonija izpustila svojega ptiča, da mi prinese njene pozdrave, toda Apolonija je vendar odšla v spalnico. Skoro bi bil to pozabil.

Vročina še vedno ni hotela pojenjati; zapustile so me vse moči, niti loka nisem mogel dvigniti ali potegniti puščice iz tula. Bilo je kot da vse stvarstvo pridržuje sapo. Prišel sem do malega, tihega travnatega otoka. Hipoma strašen klic. Človek, ki mu grozi smrt! Vrhovi so zašumeli odgovor. In zopet molk kot preje.

Tekel sem, da bi pomagal ali rešil, toda sam nisem vedel, kam bi se obrnil, ker je bilo kot da je kriknil ves otok.

In med tem, ko sem tekkel v eno smer, se je druge, v neposredni bližini oglasil drugi krik, še močnejši in otožnejši. In nato globok vzdih kot bi vzdihnilo vse stvarstvo pod vtisom strašne bolečine. In vedel sem: končano je. Prepozen sem. Strah mi je vezal noge, nič več nisem mogel hiteti. Komaj sem korakal naprej; bila je dolga, dolga pot. Okrog mene se je širil močan duh po jeseni kot bi se zrak hipoma ohladil. Korakal sem naprej in prišel v neko dolino, v dolino kakor bi bila edina na vsem svetu, dasi jih je tudi drugod mnogo. Kako se bom vrnil, kaj bo, če zaidem, ali sem zelo oddaljen od ladje, ali mi grozi nevarnost, na vse to nisem mislil; veroval sem samo to, da moram priti sedaj tja, odkoder izvira ves moj strah, ki me tlači že od mladosti. — Trava je bila popašena in pohojena, kot da so se tod pasle koze. Med njo je bilo raztreseno kameenje; in potem sem v daljavi zagledal koze in razložil samca od samic. Niso se pasle. Nepremično so stale kakor otrpnjene radi strašnega krika. Mnoge so stale tako mirno, da sem jih zamenjal s skalami in zopet sem spoznal, da sem mnogokrat mislil, da je koza, a je bila v resnici skala. V zraku sem začutil izredno močni duh po vinu, kakor kadar modri grozdi varujejo sladki sok, ki ga tako sonce ogreva v nešteti malih sodčkih in mu daje še večjo moč. In ta duh je bil tako močan, da sem šel skozi njega kot skozi dolg, nevidni obok.

Slišal sem klice. Ne več onih, ki so se porazgubili. Druge. Kakor glas mnogih rogov, ki so ga motile besede v jeziku, ki ga ne poznam; ki ga govore tam, kamor jaz še nisem prišel in ne bom nikdar prišel; besede, žalostne kakor roke, ki bijejo po prsih in pulijo lase, iz zemlje, iz goščave, z neba, izmed živali, ki so otrple poslušale ta glas; niso se upale premakniti, samo prisluškovale so, končno tudi v jeziku, ki ga me je učila mati, razumel sem in slišal: "Gorje, gorje, umrl je veliki Pan!"*

In nato odmev, kot bi bilo vse zemsko življenje en jek, jaz v njem le dih, a ta jek je bil razklan, obupen.

Nič več se nisem vpraševal, kdo je umrl. Še en korak, kakor bi me potegnil pojenjajoči in razgubljajoči se klic, ki se je še enkrat dvignil, me dvignil se seboj in se tresoč razbil ob prvi skali. Še en korak.

Zagledal sem mrtveca.

To je bilo torej v glavnih potezah. Pisal sem in upal, da mi bo ob pisanju stvar postala jasna, toda moje upanje se ni izpolnilo. Danes mi je prav tako zagonetno kot takrat in kakor takrat mi je še danes strašno, a obenem lepo kakor da bi stal pred mrtvecem, on leži pred menoj in žena spi na mrtvi ladji.

* Pan — vesoljstvo; tu Bog kot stvarnik vesoljstva.

Kdo ga je tako položil kakor je ležal pred menoj, saj nisem videl nikogar razen njega? Zakaj ga nisem pokopal? Zakaj nisem zanj molil, tako kot sem znal takrat, predno sem z ženo spoznal pravo molitev? Zakaj ne? Morda zato, ker bi moral v molitvi vendar nagovoriti njega, ki je ležal mrtev prel menoj? Morda, ker sem mislil, da se bo ta, ki čaka pokopa, pokopal sam? Ali ker sem videl grozd in noge zakrite z vinsko trto, ki je obdajala glavo, nisem pa opazil rok, ki naj bi to storile, saj so bile njegove mrtve in zdelo se je, da so že skozi dolga stoletja pod težko trto. Kakor da je imel mnogo časa na razpolago oni, ki ga je pokrival. A vendar je bilo vse odrezano prav pred kratkim časom in položeno nanj. Saj je sok še vedno curljal iz odrezanega stebela . . .

Bil je grozno velik. Velikan je bil. Nepopisno srepo so me prebadale njegove oči izpod pol zaprtih vek. Tako dolgo, da sem že mislil, da živi in se hlina mrtvega s temi velikimi očmi, a zopet tako dolgo, da sem moral spoznati, da so te oči zlomljene. Med brado so se dvigale ustnice, kakor bi se ravnokar pripravile k pitju. Iz skledice, ki je bila poleg njegove glave? Toda kdo bi skledico, iz katere je ravnokar pil, položil za svojo glavo? Kdo mu je ponudil zadnji požirek? Koga je prosil za to uslugo?

On ni prosil, ukazal je, saj je bil Bog. Bog in mrtvec?

Nekaj se je zablestelo v njegovi bradi; mislil sem, da je bil okrask na njegovem vratu. Toda bil je hrošč, čigar barva se je prelivala v zeleno. Mrtvec ni imel nikakega okraska, ne plašča, ne obleke.

In hrošč je potoval kot da že dolgo blodi tod — in vendar še ni dolgo, odkar sem slišal zadnji vzdih in mrtvečeva roka tudi še ni bila popolnoma mrzla; prijel sem jo bil namreč. S svojo malo ročico sem se dotaknil, prijel to močno roko. Zmogel sem to. Bilo mi je kot da sem v enem trenutku doživel vse one strašne ure, ki so me v mojem življenju navdajale s tolikim strahom, a vendar me to ni vznemirilo. Zakaj nisem položil te roke na prsa, eno poleg druge, kakor naredo pri nas, kadar kdo umrje? Ali sem se bal? Saj je bil vendar mrtev. Toda ali ni že na teh mogočnih, krepkih, rjavih prsih, skozi skorjo katerih so se kakor loki vzpenjajočih se mostov modrikala rebra, ležal sad, smokva, velika in počena, da je rdeče meso sililo na dan s premnogimi koščicami kot tuja pamet s premnogimi mislimi? In smokvin sok se je zbiral v malo jezerce visoko na prsih? Kakor gorsko jezero.

Bilo je boljše, da je ležal tam sad obdan od soka kot roke.

Zakaj mu nisem zaprl oči? Ali na njegovem ogromnem obrazu počiva izraz vdanosti, ki bi se takemu mojemu početju gotovo ne upiral? Toda obraz je izražal tudi bol, skoro jezo. Rad bi vedel, radi če-

sa. Domišljjal sem si že nekoč: radi mene. Toda, ali me je sploh kedaj videl?

Ni bil star. Tudi mlad ni bil. Ležal je pred mano kakor gora, a je bil vendar prepad. Ko sem gledal, sem padel v ta prepad, se dvignil iz njega in stal pred njim kot pred zelo visoko goro. Kako dolgo, tega se več ne spominjam.

Nihče ni prišel, da bi se vstopil poleg mene. Pač, koza. Stopila je meni nasproti s prošnjo neme stvari: ne stori mi ničesar slabega. Morda pa je mislila: ne stori mi zla. Kdo ga je usmrtil? Jaz nisem mogel opaziti nobene rane. Slišal sem njegov krik in ga našel tihega. In po njegovi bradi se je plazil hrošč, pridružila se mu je muha in se vsedla na obraz. Obraz, ki je izražal vdanost. Čutil sem osamelost.

Nebo se ni izpremenilo. Živali se razen treh: koze, hrošča in modre muhe, niso približale.

Tudi te se niso brigale zame, tudi jaz se nisem zmenil zanje. Bile so pač.

Mrtveca, živali in mene je na eni strani zakrivala trta, na drugi strani se je nagibala med nas previsna skala in oljkove veje, le v sredi sem videl kos neba, s katerega se je počasi spuščal sončni žarek na grozde in listje, ki je negibno zakrivalo njegove noge.

O, gotovo je delil rodovitnost.

Zapustil sem ga. Gotovo mi usoda ni dovolila več kot to, da ga vidim.

Kdo ga je pokopal? Še vedno se mi vsiljuje to vprašanje. In kdo je imenoval njegovo ime? Pan, veliki Pan!

Ves ta čas sem popolnoma pozabil na ženo. Sedaj sem se je zopet spomnil.

Odhajal sem. Še enkrat sem se ozrl, da bi videl ležečega. Zdelo se mi je, da mi kliče, naj se vrnem. Toda vse je bilo tiho. Prepričan sem bil, da vidim hrošča in muho, toda bil sem že preveč oddaljen. bil sem že preveč oddaljen.

Ozrl sem se drugič; ista slika, le manjša; toda domišljlija je hrošča povečala, prav tako tudi muho.

Nato je gozd zakril vse.

Sprva sem bil zmeden, a kmalu sem se umiril. Prepričan sem bil celo, da me bo sedaj strah zapustil in da ne bom več smel delati zla. Zlomil sem lok. Skozi drevje sem opazil zeleno morsko gladino in ladjo. Gotovo sem se dolgo mudil na otoku.

Splezal sem na ladjo in šel mimo mornarjev. Dozdevalo se mi je, da gledajo začudeni za menoj in prepričan sem bil, da so mi — kakor poročajo tudi o ljudeh, ki so doživeli kaj groznega — lasje postali sivi. Toda to ni bilo res. Morda so se ozrli za menoj, morda ne, in začudenja ni bilo v njihovih očeh. Vprašal sem jih mimogrede, ali so kaj slišali? Odgovorili so: ne, nič. Rekli so mi: "Veter je ugoden, ali naj se odpravimo?" Prikimal sem. Pogledal sem v šotor na krovu, Apolonije nisem videl.

Mislil sem sam pri sebi: "Kako globoko spi tvoja žena medtem, ko si gledal mrtvega Boga!"

Srečal sem dečka. Zardel je, ko me je zagledal, bil je oni, ki je mučil živalico.

Šel sem k Apoloniji. Puščice so mi zažvenketale v tulu; sedaj so bile nerabne, ker nisem imel več loka.

Odrpl sem vrata. Bilo je mračno. Ladja je zdrsnila po morju. Zaklical sem, da bi jo zbudil.

Glas mi je zastal v grlu.

V mraku sem opazil, da leži sredi sobe na tleh žena podobna liliji, ki jo je nalomil vihar, požel srp. Lepa in brezgibna, ustnice so ji zamrle v žalosti. In roke, kot da so se oklepale nečesa in hotele to obdržati. Ali je bilo tu, ali je izginilo, jaz nisem videl nič. Noge pa so ji bile kot plavuti ribe, ki je poginila na obrežnih skalah, kjer jo je pozabilo morje. Uverjen sem bil, da je bilo vse, kar sem videl na otoku, le neki privid smrti moje žene. Toda, ona ni umrla.

Dvignil sem njeno glavo in jo položil na kolena. Pritekli so mornarji, prinesli vode in zažigali dišeče vejice, da bi jo vzdramili. Dolgo smo čakali. Moje srce je klicalo po možu, ki dela čudeže nad živimi in mrtvimi, naj pomaga tudi moji ženi Apoloniji. Toda le preveč smo bili oddaljeni od njega. Zmračilo se je. Ko so mornarji prinesli svetilke in so vztleli stenji sredi olja, je vzkliko tudi življenje v Apolonijinih očeh.

Položil sem jo v posteljo. Razvezal sem ji nje-ne spletene lase, da bi je ne tiščali. Ležala je na postelji z razpletenimi lasmi kot bi ležala ponoči v gozdu na mahu.

Ladja se je zibala na valovih.

Sedel sem pri nji. Nisem je nadlegoval z vprašanji. Bila je zrušena, ranjena, toda brez rane.

Vdal sem se upanju, da spi. Spala je na videz. Čul sem pri njej. Nad mano so ropotali mornarji. Plamen je pojemal v svetilki. Po sobi se je širil duh po sežganih rastlinah. Popolnoma me je prevzel. Vrnil sem se k umrlemu Bogu.

To se je najbrže zgodilo v spanju. Zopet sem se vrnil na otok. Hipoma pa me je osupnil glas, ki ni bil z otoka, ampak je bil glas žene, v boli sladak in nežen, močan kot škrlatno rdeče vino. Zopet sem se vzbudil v postelji. Slišal sem govorjenje, toda besed nisem razumel in vprašal sem: "Kaj želiš, Apolonija?" Odprla mi je svojo dlan kot prozorno, svetlo čašo, ki je žarela v prodirajoči luči in rekla: "Daj mi, Dionizij! Mazilijo ga, a jaz nimam narbe s seboj." Nisem je razumel in mislil sem, da je žejna, toda pijače, ki sem ji jo ponudil, ni opazila in njene oči niso gledale mene, ampak nekoga drugega. Tudi roko je odmeknila, dasi ji nisem nič položil vanjo in je ležala tiho kot otrok.

Nato se ji je iztrgal iz prsi vzdih, tako močan, da sem jo vprašal: "Kaj te vznemirja, Apolonija?" Odgovorila mi je: "Kamen, ki so ga zavalili pred grob in to, ker me je zapustil."

Prestrašen sem bil in užaljen. Ali nisem bil pri njej, ki sem jo ljubil, kolikor sem mogel, in skušal odstraniti vse slabosti in napake, ki so ovirale to ljubezen? Ali nisem prišel k njej, da bi ji povedal, kaj sem videl, da bi mi ona, ki sem jo smatral za modro, pomagala doumeti ta dogodek? Pa sem jo našel, ko se je oklenila drugega in me ni opazila.

Priljubilo se mi je, kar sem videl, kjer je bilo kljub grozi lepo kot rumeno sadje v kameniti posodi; Apoloniji pa bom to prikri, ker se je oklepala nekoga, ki je bil meni tuj. Če molči ona, bom molčal tudi jaz, proti vročemu vosku njenega srca, v katero se je z vso silo vtisnila tuja slika, sem postavil železni pečat svojega molka.

O, strašna noč! Dvakrat daljša mi je bila od vseh prejšnjih. Apolonija je ležala kot ljubka kotanja v studenčku, v katero se iz skritih predalov zliva voda, ki vedno bolj narašča, počasi toda stalno, da se je kotanja pred mojimi očmi nopolnila do roba in je voda končno planila čez rob, brez ovir in z boleščjo, v besedah, solzah in gorki prošnji, ki je vila roke. Toda jaz sem ostal tih in trd; nič nisem razumel.

Kaj se je zgodilo z njo? Ona bi vendar mogla povedati, kaj se je zgodilo po mojem odhodu. Brez ovire jo je zagrnila kot divja reka, ki prestopi nasipe in se razlije po ravnini. In še vedno ne vem, ali je govorila, ker je morala, ali, ker je hotela; jaz sem namreč molčal.

Ali ni zapustila udobni šotor, ki sem ga ji napravil na krovu, in odšla v sobico. Po strašni vročini, ki jo je dušila na krovu, je obstala za hip v mračnem hladu sobice, v kateri sva spala, mnogokrat spala na tej dolgi vožnji, združena v sladki ljubezni. Nato je dvignila roko, da bi odpela zaponko na ramenih in spustila obleko, ki je bila premočena vsled potu, raz sebe. Zaponko sem ji podaril takrat, ko sem prvič s svojimi ustmi okusil sladki vonj njene desnice, kakor čebela lepo barvo cvetličnega keliha, predno se ji odpre in ji omogoči dohod. Bilo je to že mnogo preje, predno sem jo prejel iz rok njenega očeta.

Zaponke ni mogla odpeti. Prišlo je nad njo kakor gora. Nikdar mi ni postalo jasno, ali je ta gora zrasla iz zrnca, ki je pozabljeno ležalo pod deskami, ali pa jo je neznana sila presadila iz sobice pod vznožje gore, ki je bila nekje na svetu v tem času, ko sem jaz stopil na otok. Zelo gola je bila tista gora. Toda počasi se je poraščala z ljudmi kakor z zelenjavo, mahom in lišaji najrazličnejših vrst. In ljudje so zasedli hrib. Vsi so molčali.

Bilo je zelo mnogo mož in bili so oblečeni drugače kot pri nas. Bili so med njimi tudi nekateri, ki

so se obnašali kot trgovci, ponujali so kruh in pijače. Malokdo se je zmenil za kruh, a toliko rajše so zamenjavali male novce za pijačo, ker je bila gora vroča, nebo je pripekalo in vsi jeziki so se sušili.

In tako so prišli prav do vrha, a tam je bilo še vse prazno.

Vedno več je bilo ljudi. Vedno bolj so se strnjevale njihove vrste, tiščali so se kot črne muhe, ki se tako rade zbero na kraju, kjer se zbira nesnaga. Res, to so bile muhe, čudne in odurne, oropane svojih perotnic. Ta množica je mrmrala in njeno mrmanje je bilo grozeče in težko.

In potem se je pojavilo med njimi nekaj in se v krogu pomikalo proti vrhu in v krogu je bil človek, ki je bil zvezan, in za njim so nesli križ njegove sramote. Njegov pogled je bil zmeden kot ujete divje živali, ki jo mučijo do smrti, ker je radi lakote in nespameti vdrla na kmetičevo njivo in z neobčutnimi malimi nogami pokončala lepe, mlade nasade. Nato je krog izginil proti vrhu, bili so zopet po gori ljudje, ki so mrmrali in stezali roke po pijači.

Toda prikazala se je drugič jasa v gozdu teh postav, in nesli so drugi križ, a ta, ki ga je zaslužil, je šel pred njim. Rezek in porogljiv je bil njegov smeh.

In v daljavi je zaslišala Apolonija neke čudne glasove, sunkovite in ostre, kot bi vlekla vprežna žival po kameniti zemlji za seboj plug, ki je stokrat težji od nje.

In ljudje, ki so prišli sedaj do nje, so si zakrivali oči. In med njimi so bile žene; tudi one so si zatisnile oči.

In šumenje je postajalo vedno bolj razločno, vedno strašnejše je postajalo na strmi poti, toda to ni bila pot, ampak le greben strmega griča. In vmes je slišala žvižganje bičev kot da poganjajo žival, ki vleče težki plug.

In med ljudmi so se nekateri zgenili, kot da jih je oplazil daljni, tuji bič.

In približala se je tretja jasa in krog, ki je zakrival pogled na zločinca, se je premaknil. In ko ga je Apolonija zagledala, je padla na kolena, ker ta je nosil sam les svoje sramote.

Bil je trikrat večji od onih dveh, ki so jih nesli pred njim. In zločinec pod njim je bil upognjen kot da se zlamlja. In ti, ki so bili okrog njega, so ga topli z biči, ki jih je slišala Apolonija. Kako strašen zločinec je bil ta, ki je zaslužil toliko kazen.

Šel je mimo. Svojih oči ni dvignil. Kako bi naj neki to zmogel? Apolonija se je pridružila ljudem, ki so se prerivali za njim; hipoma pa je sprevod obstal: zadnji zločinec se je zrušil. Ni mogel vstati, ker je prah prišel v njegove oči in mu polnil usta ter ostal tam, ker so bile oči motne, polne krvi. In na glavi je imel venec, spleten iz velikih trnjev,

ki so mu zbadali glavo, in kri je med lasmi polzela na čelo in zakrivala oči.

Mnogokrat je Apolonija govorila o tej kroni.

Pustili so ga na tleh, saj so bili tudi sami izmučeni vsled bičanja in priganjanja. Neka žena je stopila bližje in z robcem, ki si ga je potegnila iz nedrija, obrisala zločincu obraz. Najbrže se ji je smilil ta, ki je zakrivil tolik zločin.

Dvignil se je zopet in vlekel dalje deblo, na katerem naj bi pretrpel svojo kazen. Kamor so stopile njegove noge, tam so ostale mlake in te mlake so bile zelo rdeče. Ti, ki so šli za njim, se niso več prerivali, umikali so se mlakam in kmalu obstali. Bili so na vrhu.

Mislil sem na Apolonijo, kako je stala pred me-noj vrh gore, podobna belemu golobu, pripravljena, da se skoplje v modrini in slika te gore, o kateri mi je pripovedovala, mi ni ugajala. Povedal sem ji.

Ona pa mi je pravila, kako sta druga dva zločinca že visela na svojih krilih, prevezana z vrvmi kot ptiča, ki sta se vjela v zanjke. Med obema križema pa so izkopali veliko jamo, v katero so hoteli postaviti tretji križ. Kakor bi hoteli vanjo vsaditi drevo, ki naj bi ozelenelo, pognalo liste in donašalo obilen sad.

Lopate so zažvenčale.

In vzeli so zločincu raz rame križ, ki se je vjedel v njegovo meso in oropali so ga vse obleke.

Žena je utihnila, ko je to izpregovorila, in njena ustnica se je povescila v žalosti kot da bo zajokala. Kdo je zakrivil, da je videla tako sramoto?

In pograbili so ga ter ga razpeli na les. In ker niso imeli ali niso hoteli imeti vrvi, so segli po žeb-ljih. In zabili so žeblje skozi meso, dokler niso stali trdo v lesu. In telo je viselo na lesu in se ni moglo ločiti od njega, in les so dvignili.

Človek je visel tu med nebom in zemljo in nihče se ga ni usmilil.

In metali so kocke, da bi si razdelili njegovo obleko.

Rekel sem ji: "To so bile sanje, Apolonija! Da so v tvojih sanjah metali kocke, je krivo to, ker so se igrali mornarji na krovu."

Vesel sem bil, ker sem se spomnil. Toda ona mi je trdovratno odgovorila: ne!

Toda, kako naj si razložim to, kar je potem videla?

Kar je potem vsa objokana slišala?

Ali je morda to zakrivil pajek, ki se je spuščal po steni?

Ali je povzročila te sanje morska sapica, ki je vela okrog ladje?

Česar ni mogla nikdar več pozabiti.

Visel je. Pred njim še ni nihče tako visel.

In pod križem je stala žena in poleg nje visok, mlad mož. Žena bi skoro omahnila od žalosti, toda ljubezen jo je podpirala, da ni padla.

Bilo je vroče, vedno bolj vroče. Oni, ki so mogli, so poiskali senco, ki jo je metal veliki križ. Celó moji ženi so se v sanjah posušile ustnice.

In največji zločinec je vzdihnil: žejen sem.

Pomočili so nekaj gobi podobnega v neko skledo, v kateri je ostalo nekoliko grenke pijače, in mu ponudili na sulici. In njegove ustne so se dotaknile gobe.

Ko so sulico umaknili, so gobo takoj odstranili in železo obrisali, da ne bi zarjavelo.

Zločinec pa je videl, kako so vsi pozabili nanj in je v strašni zavesti zapuščenosti vzdihnil predse: končano je. Veke so se mu nagnile in njegovo telo, pribito na križ, je zapadlo smrti in objela ga je smrtna belina.

In Apolonija je zastrmela vame in rekla: Bilo je ob tretji uri.

Ob tretji uri sem našel mrtvega Boga. Kdo je bil neki drugi ta mrtvec kot oni zločinec, o katerem je sanjala žena in prelivala zanj svoje nespametne solze.

Kako sem si želel, da bi stala z menoj sredi trt in živali pred mogočnim Panom in ne pri izvršitvi obsodbe nad tremi zločinci, med katerimi je bil eden največji. Rekla je nekoč: on gotovo ni nič zakrivil. Toda nedolžnega niso še nikoli pribili na križ.

Molčala sva o tem. Jaz sem mislil na svojega mrtveca in ona pravtako na svojega.

Premišljeval sem o tem in nisem vedel, kaj bi pri krvavem človeku, o katerem je sanjala Apolonija, moglo biti drugega kot grozne sanje, nevredne lepega čela moje žene, zbirališča najčistejših misli, ki so bile dosedaj posvečene samo meni.

To, da je tako visoko cenila te sanje, da, celo bolj kot najino življenje, to me je bolelo. Vedela je to, toda izpremeniti ni mogla. Kakor rob svoje obleke je tiho pritegnila nase vse, kar je še vedela. In vse to je ona doživela, ona, ki sem jo tako ljubil. Jaz pa sem bil sam in jo vendar gledal s tiho prošnjo v očeh: pridi!

Toda ni prišla!

In tako sem molčal o toku in moja vprašanja so ostala nerešena.

Jadrani smo dalje.

Še mnogokrat sem sedel v šotoru, ki je postal odvišen, pri Apoloniji, predno smo se pripeljali v zaliv. Sedel sem tako tesno poleg nje, da je moj plašč vpadal v gube njenega, lepa rdeča barva v še lepšo modro, toda najine misli se niso sešle.

Videla sva, kako se je približevala suha zemlja. Sprva je bila podobna sivemu hrbtu delfina, ki

se je počasi dvigal iz vode; vedno bolj je rastel, dobil barvo, barvo liki kvadrov in stoječih valjev. — Kvadri so bile hiše v pristanišču in pokončni valji njegovi obrambni stolpi. Mesto se je zalesketalo v soncu.

Izstopili smo.

Vprašali smo po jezdnihi živalih in jih dobili ter odšli proti sredini dežele. Pred sabo smo zagledali mesto, kjer je živel čudodelec. Na gričih in pod griči, zlasti eden se je povzpenjal visoko nad njim. Pogledal sem Apolonijo, ali se zelo veseli, da smo prišli tja, kamor si je tako hrepenela. Toda ona je povesila glavo. Ne vem, kaj je mislila.

Jezdil sem skozi vrata in povedal svoje ime stražniku, ki je stal poleg vrat. Rekel mi je: Odidi v mesto s svojo hčerko. Bil sem še mlad mož, ona pa je sedela na živali, zavita v svoj plašč, tako nežna in sama vase zatopljena, da je bila podobna mlademu otroku. Prestrašil sem se in žal mi je bilo in sklenil sem, da bom odjenjal ter zopet z vsem srcem vzljubil Apolonijo, kakor hitro doseževa svoj namen. Pozabil sem na to, da me je ona zapustila.

Vprašal sem nekoga, kje stanuje čudodelec. Pogledal me je kot bi mi hotel reči: ali si blazen? Mislim sem, da je bilo to radi moje slabe izgovorjave. In potem mi je rekel: pojdi tja in tja, tam boš že našel njegove.

Jezdili smo tja. Prejezdili smo mnogo ulic in končno prišli pred neko posebno ozko, preozko za živali in pustili smo jih pred njo ter šli peš v hišo, ki so nam jo pokazali. Tam smo našli nekaj mož in zelo lepo ženo. Ko jo je moja žena zagledala, je prebledela in omahnila; in vendar je bila vsa hiša tako polna miru.

Priklonil sem se pred možem in ženo, ki je bila starejša od Apolonije, in vprašal, kje je oni, ki smo ga iskali.

Žena nas je pogledala polna sladke bolesti, kot nevesta, ki jo je zapustil ženin. Povedala nam je: križali so ga, umrl je in vstal tretji dan.

In možje so dodali: ona je njegova mati.

Moja žena je omahnila in se zgrudila na tla. Marsikaj mi je postalo jasno.

Moja žena je sprejela sveti krst. Tudi jaz, ker hočem biti vedno skupaj z Apolonijo. Nespamet križa je postala naš ponos. Deček Filip, spočet od pogana, rojen od kristjane, najprej vzgojen od staršev, ki so bili pristaši Gospodovi s svojim življenjem, še bolj zahvali Gospoda za ljubezen, ki nam jo je izkazal.

In tako je moja žena spoznala svoje sanje.

Kdo pa bo dal meni odgovor?

Dobra beseda.

D r . K .

EDAJ v teh poznih zimskih dneh in prvih pomladnih prečestokrat divja skozi gozdove vihar, s vso silo divja in lomi šibka drevesa, lomi šibko, utrjuje pa še bolj in bolj močno drevje. Tako kakor pomladni viharji divjajo po naših dušah vse življenje viharji trpljenja. Tudi ti viharji lomijo, toda zopet le šibke duše, duše pa, ki so se trdno ukoreninile same v sebi in v Bogu, take duše pa ti viharji le še bolj utrede. Ne enkrat, stokrat in tisočkrat zahrume in človek bi ne bil, kdor bi še ne bil občutil tak vihar in vso njegovo težo. Toda naš pozdrav tem viharjem bi ne smela biti solza, "pozdravljam te z veseljem, ti božji vihar," tako bi mu morali klicati naproti, kadar potrka s svojimi težkimi prsti na vrata duše, zakaj vsako trpljenje, vsaka boleost nosi v sebi velik blagoslov, če ga le sprejmeš v pravem duhu.

Toda, kdor hoče ugnati te viharje, kdor noče, da bo podlegel kakor šibka in suha trstika, ta mora trpljenju pogledati v srce. Kako v srce? Kaj ima bridkost srce, bridkost, ki o njej pravimo, da je vsa brezsrčna. Da, dragi moji, tudi trpljenje ima svoje srce. Bolj jasno povedano: vsako trpljenje ima ali tvoje lastno srce v sebi, ali pa neskončno usmiljeno srce božje.

Marsikateri vihar, ki pridivja nad nas, je ravno zato tako težak in tesnoben, ravno zato tako hudo gloje v globino naše duše, ker nosi v sebi naše divje, nebrzdano, naše zdivjano srce. Koliko strašnih valov ne prekipi v našem življenju, samo zato, ker ne moremo zagozditi morja, ki živi in se peni v nas? Ne postavljamo nobenih varnostnih naprav na obrežju našega morja, zato se tolikokrat zgodi, da bukne sikajoče in zburkano jezero naše narave v dno in pokopje pod sabo vse naše delo. Kdor je sam v sebi še vedno človek brez smeri, kdor je kakor reka brez obrežja, kdor ne zna čuvati sam nad seboj in svojimi željami, kdor se ne zna obvladati in brez uzde samozatajevanja hiti skozi življenje, kdor nikjer ne najde pokoja in miru svojemu hrepenenju, kdor je surov in vse hoče, kratko: človek, ki mu je glava več od srca, strast več od poštenja, sluša samo svojo kri in svoje telesne nagnjenje, ta bo imel v svojem življenju bridkost za bridkostjo in ne bo se mogel izkopati iz nje, ker si jo sam vedno pripravlja. In kaj moremo potem takemu drugega reči, kot da je norček, če kriči in tuli in rjove v viharje, rjove, kar slepo, divje in napol otročje. Takemu norčku nobena bridkost ni v blagoslov. Kdor je pa pameten, ta si bo rekel: glej, narobe sem jo zavil, ladja življenja mi je krenila v nasprotno stran, pogledal bo nazaj, pogledal bo naprej in krepko zastavil roke na vesla, razpel jadra v pravo smer in s trdno

voljo mahnil proti pristanu. Roke viti in klicati proti nebu in morda Bogu še očitati, je prav brez pomena. Če je zašel, kako naj mu Bog pomaga, če si sam noče pomagati, ko bi lahko. Zakaj očitati Bogu, če bi se bil lahko sam naučil, da je treba preje ladjo usmeriti v pravo stran, predno zadene ob ledeno goro in se ob nji razbije v kose.

So pa tudi bridkostni udarci, ki nosijo v sebi nad vse usmiljeno Srce božje. Božje srce, ki se je odprlo, da bi poiskalo človeka. Zato poiskalo, ker mu je tako iskanje potrebno, kdorkoli je že kedaj hodil in še hodi in bo še hodil po temnih dolinah trpljenja in solza in mu vest ne more očitati, da bi si bil tega trpljenja sam zakrivil s svojim neugnanim življenjem, naj ve, da je v takem trpljenju Bog, božje srce je, ki mu v tem trpljenju tako utriplje nasproti. Zakaj Bog ljubi vsako človeško dušo tako neizrečeno, da ji noče na noben način pogubljenja, predno ni poskusil vsa sredstva rešenja do zadnjega. Kadar torej Bog dopusti, da se zakade vate valovi bridkostnega morja, da zakričiš, kakor zakriči naravno morje v viharju, ti izraža s tem le svojo voljo. Dvoje hoče, zakar bi se mu morali vedno na kolenih zahvaliti: ali te hoče rešiti in te privezati nase, ali pa te hoče ukrepiti za še večje naloge, ki ti jih je namenil v bodočnosti.

Zato ti pošilja trpljenja v toliki meri, da bi to trpljenje zastavilo tvojo silo, s katero drviš v prepad strasti. Zato ti jih pošilja, da bi si morda že jutri ne, ali pojutrišnjem razbil svoje čelo do krvi ob zidovju posvetnega paradiza, ki se ti tako svetlikajo naproti. Da še dalje ne hitiš za varljivimi lučkami močvirja in morasta. Zato ti jih pošilja, da ti prihrani grenko uro spoznanja, ko boš morda spoznal, da je vse le prevara, za čimer si tekel in hitel, ko boš sam kakor ubog ciganski otrok na vsem božjem svetu. In še zato ti pošilja trpljenje, da bi ti ravno ono izsililo iz oči solzo grenkega kesanja, iz ust pa klic izgubljenega sina po očetu v domovini. So bridkostne verige, ki ne nehajo rožljati krog nog in rok, dasi jih noben drug ne vidi razen onega, ki jih nosi. Pa Bog jih vedno bolj zavija, tesneje in tesneje, tako da se bodo že globoko zajedle v meso. Kakor da bi hotel reči: Človek ne pozabi me. Ne pozabi, da še jaz živim, tvoj stari Bog, ki ti lahko pripnem noge na verige, ki ti lahko izmerim vse korake, da pišem ti jih lahko, in jih mahoma ustavim, če bi ne hodila več po moji sledi. — O da bi mogli razumeti blagor trpljenja, ki nosi voljo božjo v sebi, da bi mogli občutiti v vsakem trpljenju utripanje božjega srca, da bi mogli ob takih trenutkih vedno razkleniti srce in zaklicati: Pozdravljam te Bog, v viharju trpljenja čutim Tebe, slutim Tebe, če

tudi je to trpljenje kladivo po mojem srcu in mojem telesu.

Trpljenje je klic božjega srca, trpljenje naj bo tudi naša beseda, naše geslo. Ko bomo prišli pred božji prestol kot bojevniki božjih vrednot, ta beseda bo takoj dala razumeti vsem nebeščanom, da smo jim bratje. Trpljenje nam sicer mnogo vzame, toda vza-

me nam, da več ne izgubimo. Vzame nam telo in moči, da zato lahko s vso dušo, s vsem mišljenjem in vsem srcem, da zato lažje z duhovno močjo delamo za božjo stvar. — Kaj je božja stvar? Dobro spravi za sunek naprej, najprej v lastni duši, potem pa še v sosednjem svetu. . .

Torej . . . ?

POT TRPLJENJA.

LEPEGA jutra sta si stala v Jeruzalemu dva moža nasproti, moža, čigar imeni je napisal svet s kamenitimi črkami v svojo zgodovino: Jezus iz Nazareta, Mesija Judov in rimski oblastnik, Poncilj Pilat. Bilo je eno onih juter, ki so polni rumenega pra-

cij Pilat. Toda zdaj, ko je stal pred njim ta žid Jezus, ga je vseeno prevzelo nekaj kakor strah in je mislil: navsezadnje bi bil res ta-le lahko eden nebeških. Kaj je že rekel: "Jaz sem kralj, toda kraljestvo moje ni tega sveta." Kaj ko bi mahoma vrgel raz sebe črni venec trpljenja, odgnil škrlatni plašč pred ljud-

Kristus
na poti

v smrt
in slavo.

hu iz puščav: pomladni veter ga je prinesel v mesta iz sosednjih pustinj — vendar ta dva moža sta bila blizu dovolj in sta si lahko kljub rumeni peščeni megli pogledala jasno iz oči v oko. Poncilj Pilat se je štel k dvomljivcem in prosvitljenim duhovom svojega časa, duhovom, ki jih je poln tudi današnji svet. To so oni ljudje, ki morajo vsako resnico preje pretehtati, drugače jim ni — resnica, religioznost in vernost so jim pa še k večjemu za v koš in koruzo. Tak je bil Pon-

stvom greha in blata in bi mu v roki zagorel blisk in bi mu iz ust zagromel grom jeze in nebeškega maščevanja. Za trenutek je bil Pilat omrežen v to misel, toda samo trenutek, v prihodnjem je že stala pred njim bodočnost in služba — temu človeku naj bi žrtvoval svojo karijero, ne — ni mogoče, da bi bil to Bog: delavec, proletarec, obtožen na smrt in življenje, to naj bi bil Bog. Ni Boga in ni resnice — in po rokah mu je stekla voda iz služabnikove skodelice: nedolžen sem

nad to krvjo, vi glejte! Stekla je voda preko rok, ki jih vsa morja na svetu ne bi mogla umiti krivde umora. . .

V resnici: je nekaj strašnega in težkega v tem: Bog je stopil iz svoje slave v sramoto delavca, stopil je iz nebes, kjer žive angeli, kjer živi vsa lepota, dobrot, vsa svetost, stopil je na pot ponižanih in razžaljenih, na pot s trnjem in bodičjem postlano, na križevo pot trpljenja . . . Če gre nam to težko v srce, kako bi bilo moglo v Pilatovo dušo, ki je bil ves opojen od telesnosti in zemlje. Lovorjev venec na glavi, žezlo v rokah, znamenje zmagojučih in z močjo v očeh, kraljevim dostojanstvom, to bi si že lahko mislil Boga in kralja, pa tak žid, poln pljunkov, poln udarcev, razcapanega telesa, odprtih ran, to naj bi bil Mesija? Prepozno — usoda je sodila. — In Jezus iz Nazareta, učlovečeni Bog in Zveličar sveta, je vzel to strašno sodbo nase. — Naložil si je težki križ na raztepane rame in ga je nesel tja na goro razbojnikov, na Golgoto, da bo umrl po treh težkih in tesnobnih urah na tem sramotnem lesu. Da, res, nekaj strašnega je v tej usodi Sinu človekovega, in mi preradi pozabljamo skrivnost prve in druge postaje križevega pota, vse preradi pozabljamo to skrivnost, ker smo jo že tolikokrat prehodili in premlili.

Pomislimo vendar: Nad zvezdami firmamenta je stal prestol ves zlat. Kaj pravim zlat: to je bil prestol božji, kaj je zlato v primeri z božjim? Sin večnega Očeta je bil v toliki slavi od vekomaj, da še ni bilo človeka, ki bi nam bil mogel kaj o tej slavi povedati, pa samo trohico. Pa je zapustil to slavo in si je izbral uboštvo, zapuščenost, samoto, preganjanje, trpljenje in sramoto. Angeli so se klanjali pred njim in so mu bili kakor sončni žarki, pa je stopil iz nebes in se je dal pretepati, opljuvati, zasramovati in križati. Oče in Sin sta živela — ena ljubezen s svetim Duhom, in ta Sin božji je dal svoja usta, da je nanje dahnil izdajavec Judež svoj poljub črnega izdajstva. Odevalo ga je, da tako rečem, bistvo Očetovo, pa je

šel, da ga zemljani odenejo s plaščem sramote, da mu stisnejo v roko trstiko sramote in ga kronajo s krono zaničevanja. Beseda božja, ki je ustvarjala svet, pa dovoli, da ga dvoje ničvrednih njegovih stvari obsodi. — Povej, če niso težke te stvari! Da, na kolena bi človek padel in klical: Sveti Bog, sveti močni Bog, ti presveti neumrjoči Bog! Zakaj, o zakaj si si izvolil tako sodbo in obsodbo, zakaj si pustil, da te stvari tako mesarijo?

Zakaj? — Zato, ker smo mi drugi tudi smrtni obsojenci in zato, da bi s svojo smrtjo zmagal smrt, ki nam objema duše. Da, obsojeni smo h križevemu potu, obsojeni smo k smrti in to strašno usodo je hotel Bog deliti z nami. Zato si je nadel križ na rame, zato se je dal soditi in obsoditi.

Noben oče, nobena mati ne ve, kaj je pisano detetu, ki trepeče pred njima v zibelki, toda tale stavek bi pa menda le z vso gotovostjo napisali na vsako zibelko: obsojen, da nosi križ na goro Golgote. Zakaj, kdorkoli stopi v to dolino življenja, jo bo moral prehoditi s križem trpljenja. Kdor diha zemlje zrak in gleda sonca svetlo luč, ta je že tudi obsojen k smrti.

Trdo nam je to in grenko — pa, Bog sam je vzel nase isto usodo. Najtežji križ si je nadel, najtežji, kar jih je kedaj človek nosil, zakaj v križu je bila krivda vsega človejstva.

In tako sta prvi postaji Križevega pota postali postaji tolažbe in utehe človeškega gorja. Različne so pač vse naše težave, vsak pozna svoj križ najbolje. Kdorkoli pa mora nositi težek križ, komur pretresa mozeg in kosti misel na vso žalost in bridkost tega križa, ali če mu je morda čelo tudi že zaznamenovano z znamenjem smrti, ta naj stopi pod prvo in drugo podobo križevega pota in naj govori, pokonci, tako naj govori kakor mož s samozavestjo in močjo:

“Da, Gospod, tudi jaz bom vzel svoj križ na rame, in bom šel makar do dvanajste postaje Golgotske — za teboj.”

KRIŽEV POT.

NA Kristusov smrtni dan so bili v Jeruzalemu trije smrtni obsojenci, ki so čakali rabljev in zadnjega trenutka: Pocestni potepač, bandit in morivec Baraba in ona dva razbojnika, ki sta bila pozneje s Kristusom križana. — Da bi bil še kdo prišel zraven, tega se oblasti niso nadejale, najmanj so to mislile o Jezusu iz Nazareta. Vse je šlo prehitro in z divjo naglico, tako sploh niso mogli misliti, da bo šlo s Kristusom brez dolgega procesa. Zgodilo se je pa, da je stopil Jezus na mesto onega bandita Baraba, da je šel

na Golgoto, nedolžni mesto krivca. — Dasi je predpisala postava, da si mora obsojenec sam nositi križ na morišče, so ona dva razbojnika oprostili z ozirom na to, ker sta bila Juda, da ne bi še v zadnjem trenutku kršila postave sobotnega počitka. Samo Kristusu niso našli moža, ki bi bil nesel križ, ali zato ne, ker je prišla obsodba neprevidoma in niso mogli vsega potrebnega pripraviti, ali pa nobeden ni hotel vzeti nase težko in sramotno breme: rimski legijonarji ne bi prenesli te sramote, žid je pa praznoval soboto, zato je Kristus sam objel trdi in tesnobni les, da bo hodil

svoj najtežji pot na zemlji. — Težko je bilo to breme, ki je žulilo Gospodu rame in sam je bil ves oslavljen, ker je zgubil toliko krvi že, ni čuda, da je trikrat omagal pod težo križa, kakor nam poroča ustno izročilo. Surovost vojakov, telesna slabost, smrtna vročica njegove duše, kaj bi ga ne podrlo na tla: sveto čelo, ki so se pred njim klanjali angeli božji, je moralo v blato in luže jeruzalemskih cest. Tretja, sedma in deveta postaja križevega pota.

Dvoje vrste ljudi naj bi stopile pod te podobe Kristusovega trpljenja; ubogi trpini človeštva, ki jih teži preveliko breme življenja in jih gloje do kosti, in vsi oni še ubožnejši trpini na duši, ki padajo in vstajajo, vstajajo in padajo naprej in naprej, dokler se jim ne zazdi, da so popolnoma zapisani temu blatu, tem počestnim lužam, ki jih iz dneva v dan poljublja, dokler ne obupajo sami nad seboj in obležijo v jarku greha kakor pijanci brez pomoči in upanja. Vsem tem ubogim sinovom, vsem tem ubogim hčeram, govore tretja, sedma in deveta postaja . . .

Pred trpina stopi Gospod, pogleda mu v oči in mu pravi: Da, težak ti je jarem, brat moj. Glej, tudi jaz sem nosil jarem in še težjega od tebe. Tožiš, da si na kraju svojih moči, tožiš, da ne moreš več; glej tudi jaz sem bil na kraju svojih moči, trikrat sem podlegel pod jarmom, ki ga je moralo vlačiti moje razbito, do smrti utrujeno telo. Tožiš in jadikuješ, da te tvoj križ rešil ne bo, da ni upanja v njem in rejitve. O glej, tudi moj križev pot je bil na videz pot brez uspeha, saj nisem dosegel prostosti, nosil sem ga v svojo najsrमतnejšo smrt. Praviš mi, kaj, ti si bil Sin božji, lahko si nosil križ; kaj ti je bilo to, to je bil zate kraljev pot; svet si odreševal, kaj je v mojem križevem potu? Ne, dragi moj, govori Gospod dalje, ne, tudi jaz sem bil človek, ubog človek, pomoči potreben. Šel sem pa na težko pot, da bi bil tebi v pogum in korajžo; nosi svoj križ naprej; tudi tvojemu križevemu potu je prihranjena zmaga in slava, ki jo je Bog pripravil vsem trpinom. Kakor ni meni prišla slava in poveličanje, dokler nisem popil zadnje kapljice iz ke-liha trpljenja, tako tebi ne bo prišla. Glej, nisem imel človeka v tolažbo, ne angela, ne Boga, ti imaš Boga, imaš mene in imaš vso nepregledno vrsto tvojih poveličanih bratov, ki so šli pred teboj. Vsi so bili križo-

nosci, križarji s trpljenjem v očeh, s trpljenjem v ustih, s trpljenjem v krvi in telesu, toda v duši jim je gorela zarja onostranske gloriije in ta zarja se jim je tudi razgorela v jutro svetle večnosti, kjer ni senc, ne teme, ne križev. — Vzdigni se, kvišku, kadarkoli te tare nezavest, malodušnost in brezupnost; vstajaj, vstajaj zopet in zopet in hodi za menoj po vseh stopinjah do zadnjih vrat: jutri, pojutrišnjem bo zagorelo najino sonce za gorami, sonce lepših dni . . .

In kakor pred trpina bo stopil tudi Gospod pred vsakega grešnika, naj bo še tako globoko zarit in zakopan v blato in zemlji. Pa tudi najbolj zavrženemu človeku, najbolj zastarelemu nepridipravu, bo govoril Zveličar s tiho in milo besedo. Povedal mu bo, da ga ni greha, pa je tudi ni krivde, ki bi je Bog ne mogel odpustiti. Naj kriči hudobija še tako proti nebu, če se človek skesa, kri Odrešenika na Golgoti, na Kalvariji bo prevpila vpitje in rjojenje greha. Samo če se more grešnik dvigniti do one svete besede: "Bog, odpusti mi, grešniku," samo če more priti do svetega trenutka, ko bo segel z roko v krvaveče rane svojega srca in jih izmil z zakramentalnim oljem božje milosti, pa se bo lahko zanesel, da bo Bog govoril nad njim besede preroka Ecehijela: "Če se brezbožnik skesa nad vsemi svojimi grehi, zakaj bi mu ne odpustil, in če pričinja spolnjevati voljo mojo, zakaj bi mu ne dal zopet življenja, da živi, ne bo umrl. S hudobijami, ki jih je počenjal, pa ven iz spomina. Zavoljo pravice, ki jo nosi sedaj v sebi, naj ima življenje."

Pa prevdarimo tudi, koliko je v Kristusovih padcih spodbude za nas. Dal je v njih bodrila in zaupanja v božje srce in dal nam je grešnikom vero v neskončno usmiljenje božje. Odkar je Kristus takrat pod križem padel, noben človek nima več pravice, da bi tarnal in jadikoval in zdvajal in kar obležal pod svojim križem, nima noben grešnik pravice, da bi ležal v jami naslade in grešnosti, ležal naprej v svoji nesnagi. Da pademo, to je človeško — milost božja pa nas bo dvignila, da pademo in obležimo, je nečloveško in nobena dobrota božja nas ne bo dvignila. Padal boš, padal, padal v življenju zato ker si človek, toda če padeš, dvigni se, dvigni zopet in zopet, saj ni daleč sonce za gorami.

VELIKA NEDELJA.

KRVAVA tridnevnicca, ki jo je opravljal Kristus — Gospod v blagor vsega človeštva, se končava z zmagoslavno alelujo. Velika nedelja. Da bi mogli videti v tebi vse, kar nam kažeš. Da bi mogli slišati, kar nam govoriš. Velika je vsaka nedelja, zakaj Gospodov dan je. Toda velikonočna nedelja je večja od

drugih, ker je drugi Božič, ki skoraj še nadkriljuje 25. december. Vera v Gospoda nam je bila potrjena s Kristusovim vstajenjem. Kakor nam je rekel Pavel apostol: Če bi Kristus ne bil vstal, kaj bi nam pomagala vsa vera vanj? S krvavo tridnevnicco, od Velikega Petka do Velike Nedelje, nam je Bog dokazal svoje veličanstvo. Predvsem velikost in globino svoje

ljubezni. Velika nedelja je most, ki mosti prepad med človeštvom in božanstvom, med zemljani in nebeščani. Velika nedelja je druga kitica one pesmi, ki jo je slišal Adam v raju, pa jo je presekal meč kerubina-varuha. Velika nedelja je največje razodetje božje, ker se nam je razodel sam Bog, razodel kot veliki prijatelj človeštva, kot oče izgubljenim sinovom, kot Bog Stvarnik, ki ljubi svojo stvar in je noče gledati razbite kakor lončeno posodo na dvorišču satanovem. Postavil je to razbito vazo nazaj na mesto kjer je preje stala. Se-

veda povezano in osnaženo in lepo kakor je bila nek-daj. Velika nedelja je pika na koncu božjega stavka: Tako ljubi stvari samo večni Stvarnik.

Bog hoče, da bi tudi mi vstali. Umririmo staremu življenju in zaživimo novemu. Bog hoče, da pre-kvasimo svojo dušo za lepše dni duhovnega življenja. Bog hoče, da se v zakramentu svete spovedi odpovemo smrti. Z belim Bogom v sveti Evharistiji se podaj-mo znova na pot za vstalom Zveličarjem. Naj pojo tudi naše duše pesem vstajenja. —

Maksimova nesreča.

Č e h o v A n t o n

AKSIM Torčakov, priseljenc iz Bergjanska, ki je vzel v najem posestvo Dolenje, se je pravkar s svojo ženo vračal iz cerkve od blagoslovitve velikonočnega kolača. Solnce še ni vzšlo, toda vzhod so je že rdečil, se odeval z zlatim leskom, obdan daleč okoli z rahlimi meglicami. Vse je bilo tiho, tudi ptice se še niso prebudile. Samo prepelice so se nekje v razorih oglašale s svojim jutranjim spevom: petpedi, petpedi! Sicer ni bilo mogoče po celi stepi opaziti nobenega življenja.

Torčakov se je vozil in premišljeval sam pri sebi, da ni ne večjega veselja ne večjega praznika kot je Kristusovo vstajenje. Pred kratkim se je poročil in sedaj je prvič skupaj z ženo praznoval Veliko noč. Vse se mu je zdelo radostno in veselo. Mislil je na svoj dom, ki je bil tako lep in urejen. Pogledal je na ženo, videl je, da je lepa in prijazna. "Zato tudi pravijo današnjemu dnevu veliki dan," je rekel sam pri sebi.

Na polovici pota proti domu je opazil osedlanega konja, ki se je pasel po strnišču.

Pri cesti je sedel zamišljen, rdeč kozak.

"Hristos voskrese!" ga je z veselim klicem pozdravil Maksim.

"Voistinu voskrese!" mu je odgovoril kozak, ki se ni ganil.

"Kam jašeš?"

"Domov, vojaščino sem odslužil."

"Zakaj sediš tu?"

"Kaj hočem; bolan sem in kdo bi vedno čepel v sedlu!"

"Poglej ženska, ne morem najti noža. Morda ga imaš ti. Z roko ga ne morem odlomiti, ker bi se sicer zdrobil. Poglej, morda ga imaš ti?"

Kozak se je z veliko vspel na noge in šel po nož k sedlu.

"Kaj? Tega pa že ne!" je zakričala Maksimova žena. "Tako pa ne boš šaril s kolačem! Kaj bodo pa rekli sosedje, ko bodo videli, da se vračava domov z narezanim kolačem. Naj gre na vas in tam s kmeti praznuje Veliko noč," je vpila žena in potegnila Ma-

"Vstal je. — Ni ga tukaj."

"O ti revež! Tako velik praznik obhajamo, in ti si bolan. Bolje bi bilo, če bi se ustavil v vasi. Kaj boš tu?"

"Ali greste od liturgije?" ga je vprašal v odgovor.

"Da."

"Jaz sem moral obstati na cesti. Bog ni dopustil, da bi praznoval praznik Kristusovega vstajenja. Sedaj bi moral naprej, toda ne morem nikamor. Prosim te, da mi daš vsaj malo kolača, da praznujem Velikonoč."

"Kolača?" ga je vprašal Korčakov. . . "Čakaj, dobiš takoj!"

Maksim je brskal po žepu za nožem, a ga ni mogel najti.

ksimu kolač iz rok. "To ni navaden kruh," je rekla, "da bi ga rezali kar sredi pota. Blagoslovljeni kolač bomo jedli samo doma!"

"Ne zameri kozak! Saj vidiš, da mi žena ne pusti. Zbogom in srečno!"

Maksim je pognal konja in žena mu je hitela dokazovati, da je hotel narediti greh. Na vzhodu se je pokazalo solnce in v zraku so zapeli škrijanci. Toda Torčakov je molčal in sam ni vedel, kam se je izgubilo njegovo praznično razpoloženje.

"Ti ubogi revež . . . je rekel čez četrto ure in se obrnil . . . morda ga bo še videl. Bog vedi, morda bo še umrl na poti. Veš Elizabeta, vsekakor bi mu morala dati blagoslovljenega kolača, da bi imel vsaj nekaj praznika."

Ko so na domu kmetje srečavali svojega gospodarja in mu želeli vesele praznike, se je nekoliko razmislil. Toda ko se je vsedel k mizi in prijel prvi kosček blagoslovljenega kolača, je žalostno pogledal na ženo.

“Ni prav, žena, da nisva temu kozaku nič pomagala na tak praznik.”

“Glej ga! Kaj pa ti je? Mar res ne veš, da ni dovoljeno blagoslovljen kolač jesti že na potu? Sedaj, ko smo ga narezali, ga vsakdo lahko dobe, tudi tisti tvoj kozak, če pride sem.”

“Že vem, že vem, pa vendar bi ga ne smela pustiti tako brez vsega. Revež je bolan, Bog vedi kje so njegovi domačini.”

Korčakov je s težavo izpil polovico čaše čaja, ki mu nikakor ni šel v slast.

Po zajtrku sta odšla v posteljo. Ko se je žena čez dve uri zopet prebudila, je zagledala moža, stoječega pri oknu in gledajočega na dvorišče.

“Ali si že na nogah?” ga je začudeno vprašala.

“Spanec mi ne more zatisniti oči. . . Ah, Elizabeta, morda je bil tisti kozak kje v boju, tam izgubil svoje zdravje, a midva sva mu odrekla to malenkost. Vzeti bi ga morala s seboj, ga pripeljati sem in pogostiti, midva pa sva ga pustila na cesti reveža.”

“Ti žvižgaš vedno isto. Pustimo že enkrat tega tvojega kozaka na miru.”

“Kozma,” je rekel gospodar, “pusti harmoniko, zajaši sivca in pojahaj hitro do krive doline, kjer boš naletel na bolnega kozaka. Daj mu to in vprašaj ga, kako se počuti. . . Morda je še vedno tam,” je pristavil sam zase.

Maksim je čakal hlapca, po več urnem čakanju pa je skočil na konja in mu šel nasproti. Srečal ga je blizu doline.

“No, kaj je, si dobil onega kozaka?”

“Ni ga nikjer. Najbrž je že odjahal naprej.”

“Kako je to mogoče?”

“Maksim je odjezdil v vas.

“Ljudje božji, ali ste videli bolnega kozaka? Najbrž je šel skozi vas. Sivega konja ima.”

Kmetje so ga začudeno pogledali.

“Tu ni bilo nobenega kozaka. Kdo bi tudi jezdil na tak velik praznik. Samo poštarja smo videli, drugega nobenega.”

Šele pozno popoldne se je Maksim vrnil domov.

“Ni mi pomoči,” je rekel ženi. “Ta kozak mi ne gre iz glave. Vedno mislim, če nas ni morda hotel Bog preiskusiti, kakšni kristjani smo, pa nam je poslal angela v podobi kozana? Slične stvari so se že dogodile. Dovolj, Liza, midva nisva storila, kar bi morala.”

“Kaj mi boš neprestano klepetal o tem tvojem kozaku,” se je razhudila žena. “Kaj boš neprestano mlatil prazno slamo!”

“O, ti nimaš usmiljenega srca!” je odgovoril Maksim in jo pazljivo pogledal. Prvikrat po ženitvi se mu je zdelo, da ni tako dobra, kot si je on mislil. Pustil je kosilo nedotaknieno in začel ženi očitati skopost. Elizabeta je jokala, se pritoževala in končno rekla, da se bo vrnila k očetu. . . Torčakov je hodil ves dan po dvorišču in ni imel miru. Vedno je videl pred seboj žalostne kozakove oči in njegov trudni korak.

“Ah, nisem storil prav,” tako je ponavljial neprestano.” Iz samega obupa se je končno napil.

Tako se je začela njegova nesreča. Vedno znova je pil, ker ga je vest neprestano mučila. Zašel je v dolgove in konji, krave, ovce, čebele, vse je šlo v tuje roke. Svojo nesrečo je Maksim zvrčal na od Boga dano mu ženo, ki je preskopa in kriva vsega zla.

Elizabeta je trpela in ni vedela, kaj je vrok njene nesreče.

POZDRAV VSEM, KI STE KRISTUSOVI IN BOŽJI

Rev. P. Evstahij, O.F.M.

O moji bratje, sestre moje,
kjerkoli ste na tem planetu,
ki soncu vdano pesem poje,
in vi in ve, ki že Očetu
izvoljenih prepevate,
v sijajni luči sevate,
prejmite moj pozdrav!

O bratje moji, sestre drage,
ki ogenj še vas očiščuje,
— deležni boste slavne zmage,
obupne misli so vam tuje. —
Za vas bom molil. Vztrajajte!
Nebo poreče: “Rajajte!”
Prejmite moj pozdrav! . . .

“Zakaj ne hodite v cerkev?”

P. Bernard, O. F. M.

“SAJ NI VSE TAKO KOT UČIMO”.

RIŠEL je mož Belokož in je vprašal, kedaj je umrla teta njegove sorodnice v starem kraju. Poiskala sva v bukvah in kmalu je imel v rokah uradni izpisek.

“Pa hvala, Father! Z Bogom!”

“Čakajte no malo, rad bi vas nekaj vprašal. Vi ste prav dober človek, samo v cerkev vas kar nič ni. Zakaj se pa nič ne približate.”

“O, saj dam za cerkev. To morate gotovo vedeti. Kadar kolektajo okoli, so lahko brez skrbi, da jim moj tolar ne bo odšel.”

“To je res, daste že, daste. Ampak to za katoličana še daleč ni dovolj. Po vaših mislih je cerkev samo zato tu, da kolekta denar od ljudi.”

Nasmehnil se je napol zadovoljen, napol v zadregi.

“Da, prav nekako tako mislim. Kaj bi bilo drugega.”

“Hm! Pa le ne bo tako. To očitajo cerkvi nasprotniki. Za vernega katoličana pa to ne more veljati. Seveda podpira cerkev tudi z denarjem po svojih močeh, glavno mu pa je, da v cerkev redno zahaja in se je poslužuje za svoj duhovni napredek.”

“Lahko govorite, kolikor hočete, to je gotova stvar, da jaz v cerkvi ne bom drenja napravljaj.”

In se je spet prezirljivo nasmejal.

“Če pa tako mislite o cerkvi, se pa sploh čudim, čemu dajete dolarje, kadar kdo kolekta okoli.”

“Well, to je pa iz navade in zavoljo lepšega. Naj imajo ljudje veselje, če ga hočejo.”

“Iz navade, pravite. To je zanimiva beseda. Kedaj vam je pa ta reč prišla v navado? Ste pa že morali nekoč začeti z nekakim prepričanjem. Kar iz same prijaznosti menda ljudje ne začenjajo takih nedobičkanosnih navad.”

“Ja, bo menda res tako. Ej, marsikaj bi vam lahko povedal, pa ne vem, če je vredno ali ne. Kaj bi ponavljal stare komedije.”

“No, če drugega ne boste povedali, vsaj na to mi odgovorite, kar sem vas že vprašal. Ali ste nekoč hodili v cerkev in jo s pravim notranjim prepričanjem podpirali?”

“Se razume, da sem. Kdo pa ni od začetka? Saj smo prišli do malega vsi verni iz starega kraja. Pa že prinese čas, da človek izpregleda. Enemu se odpro oči malo bolj zgodaj, drugemu šele čez leta.”

“A tako! So se vam odprle oči, kaj? In potem je takoj postala cerkev samo busineška ustanova? Hm, Pa bi ne hoteli povedati, kako se je to zgodilo, da ste izpregledali? Ali je prišlo kar naenkrat, ali le bolj počasi, po malem, korak za korakom?”

“No ja, kar v eni minuti se človek ne otrese vsega. Pride prvi sunek, recimo, ki naredi, da sprva samo debelo pogledaš. Vendar potem nikoli več oči popolnoma ne zapreš. Gledaš, gledaš in zmerom več vidiš. Več ko vidiš, manj verjameš. Nazadnje sam ne veš, kedaj ravno si prenehal biti veren.”

“To ste dosti dobro povedali. In lahko vam verjamem, da bi kaj težko sedajle našeli po vrsti vse, kar ste opazovali z odprtimi očmi in zraven korak za korakom izgubljali vero. Zelo zanimivo bi pa bilo zame, če bi mi mogli povedati, kaj je bilo tisto prvo, kar vam je odprlo oči, da ste debelo pogledali kot sami pravite.”

Obotavljal se je in vrtel klobuk na kolenih. Bal sem se že, da ne bo hotel, zato sem ga skušal podžigati.

“Kajne, prijatelj, to je moralo biti na vsak način nekaj zelo novega v vašem življenju. Zato sem prepričan, da se morate še danes prav dobro spominjati tistega dogodka.”

“O, gotovo se ga spominjam in ga tudi nikoli pozabil ne bom. To je bilo zame kot mrzel curek na hrbet.”

“Sedaj pa že res postajam kar nestrpen, da bi zvedel vašo zgodbo.”

“Bom povedal. Bil sem še fant in dobro se mi je godilo. Dela ravno prav, zaslužka še skoraj preveč. Pa smo se zbrali fantje takole ob nedeljah in se zaleteli v kak salon. Saj veste, to so bili še tisti časi. Seveda smo bili zjutraj pri maši in tako dalje, popoldne smo se pa dobro imeli. Kajpada, neredko preveč dobro, da je v ponedeljek glava bolela.

No, enkrat smo se proti večeru ravno selili iz enega salona v drugega, ko srečamo na cesti našega župnika. Ni bil ne star in ne mlad, vendar je znal biti včasih prav dobre volje, če je prišel v pravo družino. Eden naših tovarišev, ki ga je imel že takole malo pod kapo, nam je hitro namignil, češ: fantje, fajmoštra moramo spraviiti s seboj!

Tisti naš tovariš, ki je prvi svetoval, da spravimo župnika v salon, je začel pripovedovati umazano storijo. Lepo ali grdo, vsi smo bili okajeni, župnik tudi. Vsi smo se smejali pripovedovavcu in tudi župnik z nami. No, to samo mene še ni ravno motilo, čeprav sem na tihem mislil, da taka storija ni za župnikova ušesa. Vendar sem bolj zameril fantu, da je vpričo župnika pripovedoval tako reč, kot župniku, ki je poslušal in se smejal. Mislil sem si, da mu pač drugega ne kaže. Čeprav ni bilo kaj preveč jasno okoli mene, sem se vendar prizadeval, da bi namignil pripovedovavcu, naj ne govori tistih reči. Pa me menda ni opazil, ali se pa ni hotel zmeniti zame.

Takrat je pa stopil tam izza bare gostilničar in je zaklical župniku: 'Gospod, to se pa ne glasi tako kot vi v cerkvi učite.' Zdi se mi še danes, da je hotel župnika samo malo podražiti. Toda prav takrat je prišlo tisto, kar je naredilo, da sem debelo pogledal."

Napeto sem poslušal in v tem hipu sem se nagnil daleč naprej, da bi natančno slišal, kar je imelo priti

Mož Belokož je nadaljeval:

"Prav na glas se je zasmel župnik, nagnil kupico, izpil, zamahnil z roko in dejal: E, kaj. Saj tudi ni vse tako res kot v cerkvi učimo!"

Mož Belokož je uprl vame prodirljive svoje oči in je utihnil poln zmagoslavja.

Tako sva se gledala nekaj hipov in čakala, kaj bo. Ta je menda čakal, da bom jaz kaj rekel, jaz pa, da bo on. Ker je pa le molčal, sem jaz prvi črnil:

"No in potem,"

Razburil se je pred menoj.

"Potem? Nič potem! Kaj je pa še treba? Jaz se ne spominjam natančneje, kaj je bilo potem in kedaj smo se razšli. To pa vem, da me je naenkrat iztreznilo in mislil sem si: no, če župnik sam kaj takega zine, potem je pa kar gotovo cela reč ob tla! In kar nič več nisem verjel duhovnikom, pa tudi kratko in malo ne bom!"

Tako je rekel in poudaril zadnje besede tako odločno, da mu je peta kar sama od sebe udarila ob tla.

"Ali vas smem nekaj reči vprašati?" sem rekel. "Ne bom nič poučeval, ker jemljem na znanje, da duhovniku kratko in malo ne boste verjeli. Samo nekaj vprašanj vam bom stavil, če dovolite."

"Seveda lahko vprašate!"

"Najprej to. Ali ste tistega župnika velikokrat pijanega videli?"

"Dosti je, da sem ga takrat videl. Sicer pa ne gre za to, da je bil pijan. Gre za to, kaj je govoril."

"Dobro. Tako je torej govoril enkrat in takrat, pravite, je bil pijan. Ali je drugače, recimo v cerkvi, govoril kot se spodobi duhovniku?"

"Well, seveda je."

"Ali je tudi zunaj med ljudmi drugače po duhovniško govoril?"

"Je, kolikor vem."

"Ali ste ga dostikrat slišali pridigati in govoriti zunaj cerkve,"

"Kaj ga ne bom! Saj je bil vsaj deset let pri nas za župnika."

"Dobro. Pa mi sedaj to povejte. Ali ste vi pametno ravnali, ko ste odrekli vero vsem tistim besedam onega duhovnika, ki jih je trezen in s premislekom govoril deset let, vso vero ste pa dali tistim par nepremišljenim besedam, ki jih je v vseh desetih letih samo enkrat zinil in še takrat v pijanosti?"

Ni imel takoj pripravljenega odgovora. Umaknil mi je oči in kolena si je prevrgel.

"Zakaj se pa tak človek napije!"

"Well, ne bom ga skušal opravičiti. Sicer ste sami prej rekli, da mu tega prav za prav niste zamerili. Gotovo je pa, da lepo to ni bilo od njega. Najbrž bi ga mogla opravičiti okolnost, da ste ga fantje sami spravili v pijanost, ko sam ni mislil iti v salon. Toda pustiva to. Ne gre nama tu za krivdo ali nekrivdo onega župnika, gre nama za vprašanje, če ste vi vero na podlagi tega dogodka po pameti ali po nespameti zavrgli."

"Jaz pravim, da prav po pameti."

"Tako pravite, kaj? Ali bi mogli reči, koliko drugih katoliških duhovnikov ste vi poleg tistega župnika še poznali v svojem življenju?"

"Well, ne bom mogel reči števila, vendar jih je bilo precej."

"Dobro. Samo v tem mestu, ki šteje čez milijon duš, jih je več stotin. Ali ste kedaj o katerem drugem duhovniku slišali, da je rekel ljudem: saj ni vse tako kot učimo?"

"Saj nisem imel posebnega opravka z njimi."

"Ali se vam ne zdi, da bi vseeno prišlo po drugih na vaša ušesa, če bi večkrat kak duhovnik tako nepremišljeno govoril?"

"Well — —"

"Well, ne upate si reči, da ne bi. Jaz pa kar z gotovostjo rečem, da bi. Saj nasprotniki kar preže na to, da bi kaj odkrili na duhovnikih in razbobnali v svet."

"Zame ni treba takih novic. Enkrat je bilo dovolj."

"Enkrat, kajne? Samo še eno vprašanje, preden končava. Ali res mislite, da ste modro ravnali, ko ste na mah verjeli enemu ponesrečenemu duhovniku, ki ste ga samo enkrat videli pijanega in ga samo takrat slišali blekniti nespametno besedo, dočim na drugi strani gladko odrekate vero velikemu številu drugih duhovnikov, o katerih ne veste nič slabega povedati in zraven veste, da skozi leta in leta vsi enako uče?"

"Well — — —"

"Stojte! Vi imenujete menda praktične katoličane lahkoverne ljudi, ki vse verjamejo, kar jim duhovniki natvezijo. Jaz pa rečem, da takega lahkovernega še nisem videl v življenju kot ste vi. Beseda, ki jo je bleknil nekdo v pijanosti, vam je več kot tisoč besed treznih in premišljenih mož. Prav iz srca občudujem vašo lahkovernost in prav rad vas prepuščam naprednjakom. Naj vas denejo za klobuk in se postavljajo z vami. Če je še več takih tičev med brezverci, bo cerkev še dolgo v miru širila kraljestvo božje na zemlji."

Posebno prijazna res ni bila najina ločitev, vendar se mi je zdelo, da je mož Belokož nekoliko zamišljen odšel.

(Dalje).

Tretjerednikom.

P. Hugo.

O burnih predpustnih dneh se je začela viti pred nami krvava križeva pot. Posvetnjaki so se pred njo kljub pretresljivemu opominu matere Cerkev: Spomni se človek, da si prah in da se boš v prah povrnil, obrnili. Zlasti letos jim je bil predpust prekratek. Raztegnili so ga v post in rajajo dalje. Njim je pač celo življenje le nekaka predpustna komedija in maškerada. Če za koga, se za otroke najlepšega posnetka Križanega, sv. Frančiška, ne spodobi, da bi šli za njimi. Kajti njih pot ne pelje v življenje, ampak v pogubljenje.

Križ in na njem križana Ljubezen je bila sv. Frančišku vsekdar najljubša knjiga. Ko je zapustil predpustna pota življenja in vzel v roke to knjigo, ni hotel o nobeni družbi več vedeti. V njej je našel najvišjo modrost življenja. Kadarkoli je bral iz nje so mu solze zalivale oči, solze sočutja in ljubezni. "Trpljenje Gospodovo", pravi Tomaž a Celano, "mu je bilo vedno pred očmi. Koderkoli je hodil je mislil nanje, ter jokal in zdihoval. Nekoč ga je srečal eden duhovnih prijateljev. Ko ga je videl vsega v solzah, ga je vprašal, kaj je temu vzrok. "Trpljenje Gospodovo objokujem", mu pravi. "Cel svet bi rad preromal in ga napolnil s svojim ihtenjem radi Gospodovega trpljenja." S tako koprnečo sočutno ljubeznijo je spregovoril te slednje besede, da sta se z dotičnim duhovnim prijateljem objela in oba začela na glas jokati. Ko se je na praznik povišanja sv. križa l. 1224. z vso svojo ljubeznijo zopet vglobil v knjigo križa, je prosil Gospoda za dve milosti. Prva je bila, da bi mogel s Križanim čutiti vse dušne in telesne bolečine, druga pa, da bi mogel kar najbolj občutiti v srcu tisto ljubezen, ki je njega gnala na križ, za nas. Gospod je uslišal njegovo prošnjo, mu vtisnil svoje rane in vlil v njegovo srce tisto serafinsko ljubezen, ki ga je odtlej povživala.

To ljubezen do križa in križane ljubezni je vzdihnil tudi svojim duhovnim otrokom. Križ je bila vedno tudi najljubša knjiga vseh njegovih pravih sinov in hčera, kar je dobra poznavateljica in velika ljubiteljica sv. Frančiška, Dr. Fanny Imle, v celi knjigi zgodovinsko dokazala. Frančiškovi sinovi so z ljubeznijo do križa ogreli tudi ostali svet. Kot varuhi sv. krajev, ki jih je naš Gospod močil s svojo krvjo, so, če že ne početniki, gotovo pionirji pobožnosti križevega pota. Iz svetih krajev so razširili to pobožnost vsepovsod, kamor so prišli. Iz njih cerkva je pola-

goma prešla v vse katoliške cerkve. Danes si katoliške cerkve ne moremo misliti brez križevega pota. In kdo najrajši roma od postaje do postaje? To so otroci sv. Frančiška. Kdor ne, ni njegov pravi otrok.

Tretjeredniki, ne naprtite si tega očitka. Križev pot bodi, da govorim po moderno vaš kino, zlasti še v sv. postnem času. Udeležujte se njegove skupne pobožnosti, ki je menda zdaj povsod upeljana, gojite zasebno. Tisti, ki vam je mogoče vsak dan iti v cerkev, opravite ga če le mogoče vsaki dan. Saj vam ne bo vzelo veliko časa. Se ni treba dolgo muditi pri posameznih postajah, če nimate časa. En sočuten pogled na prizor, ki ga vam predstavlja, en srčni vdih in dalje. V dobrih petih minutah ste lahko pri zadnji postaji, z razplamteno ljubeznijo do križa in Križanega in obogateni z vsaj polnim in bogatimi nepopolnimi odpustki.

Ob tej priliki vas opozarjam na neko novo določbo glede odpustkov križevega pota. Do zadnjega časa nihče ni prav vedel, kaki in koliko odpustkov je podeljenih tej pobožnosti. Dotična pisana dovoljenja so se poizgubila. Papeži sami niso vedeli, kake odpustke so njih predniki dovolili za križev pot, ampak so jih kar potrjevali. Na ponovne prošnje, naj vendar povedo, koliko jih je in kaki so, je sedanji sv. oče 20. okt. 1931. končno jasno odgovoril. Razveljavil je vse prejšnje odpustke, kakoršnikoli so že bili in jih nanovo določil. So pa sledeči: En popolen odpustek dobi vsak, kdorkoli in kolikorkrat opravi sv. križev pot. Imamo tedaj novo porcijunkulo križevega pota. Poleg tega dobi pa še za vsako postajo nepopolni odpustek desetih let in tolikokrat po 40 dni. Tega dobi tudi, če iz kateregakoli vzroka ni mogel opraviti celega križevega pota. Popolnega pa le, če je opravil celega. K temu bi pripomnil, da se s kakim kratkim presledkom pobožnost ne pretrga, ampak se lahko kar nadaljuje. Recimo, da je kdo vmes pri sv. maši, pri sv. spovedi ali sv. obhajilu. Pa še drugega popolnega odpustka se je mogoče udeležiti. Dobi ga tisti, ki ta dan, ko je opravil križev pot, pristopi k sv. obhajilu. Ali to stori pred sv. obhajilom ali potem je vseeno.

Morda bo kdo zavidal one, ki so blizu cerkve in morejo to pobožnost večkrat opraviti ter si nabrati veliko popolnih in nepopolnih odpustkov. Je to res velika sreča. Toda kar tiče odpustke križevega pota, jih ni treba zavidati zanjo. Kajti oni, ki ne morejo v cerkev, to pobožnost z vsemi odpustki lahko doma

križevega pota. Z njim v roki naj molijo za vsako križevega pota. Z njim v roki naj molijo za vsako postajo 1 Očenaš, Zdravamarijo in Čast. . . tedaj vsega skupaj 14 Očenašev. Potem še pet na čast Kristusovim ranam. Končno enega po namenu sv. očeta. Ako vse to opravijo in vmes premišlujejo Kristusovo trpljenje, bodo deležni vseh odpustkov, prav tako, kot bi v cerkvi opravljali to pobožnost. To je za one, ki so daleč od cerkve in morda niti ne morejo vsako nedeljo k sv. maši, velikega pomena.

Pa še na neko veliko milost za bolnike moram pri tej priliki opozoriti. Onim bolnikom, ki so preslabi,

da bi mogli moliti toliko Očenašev in se udeležiti odpustkov, je sedanji sv. Oče dne 25. marca 1931. dovolil vse odpustke križevega pota, če skesano poljubijo, ali samo pogledajo v ta blagoslovljen križ in pri tem napravijo kak vzdih, kot n. pr. Jezus Kristus Križani usmili se me! Koliko duhovnih zakladov si bolnik na ta način še v zadnjih trenutkih lahko nabere in koliko lažje bo prenašal trpljenje. Zapomnite si to dobro v lastno in svojih dragih korist za čas najhujše sile, da bo tistemu, kateremu se knjiga življenja že odpira, lažje, in račun manjši.

Moč v Kristu.

D. K.

IDELE bi ga rad človeka, ki bi trdil, da ne gleda rad moči in zdravja. Fanta recimo, mladega moža, oči mu pojo od zdravja, mišice in pesti mu pokajo od moči, ali pa dekle, veselo in vedro in krepko, kar sije od postavnosti. Da nad vse je lepo gledati tako moč. Zdi se, kakor da bi mogla gore predstavljati in svet preobračati.

Toda, prijatelji še lepše pa je gledati duhovno moč, moč duše, ono moč, ki se razodeva po milosti božji. Še lepše je gledati postavnost, ki je v Kristusu Jezusa. V tako duhovno moč nas je vse poklical Bog. Vse nas je poklical, da delamo z njegovo milostjo, delamo tako dolgo, da bomo vredni silnih nebes in močnega Boga.

Vem, da bi že rad zvedel več o tej duhovni moči. Da, rad ti povem nekaj več o njej. Poslušaj.

Duša, vprašam te: ali bi mogel prenesti zaničevanje od strani onih, ki si nanje veliko zidal, ki si vanje s polnim srcem zaupal? Ali moreš prenesti, če ti drugi pozanjejo to, kar si ti s trudom vsejal, da drugi dobe pohvalo za dela, ki si jih ti dovršil, da drugi dobe lavorike zmage, kjer si se ti najhujše bojeval, da nosijo druge na rokah, tebe pa pozablajo, četudi si bil v delu v prvi vrsti med tem, ko se je oni slavljeneč zadaj skrival? Ali moreš vse to prenesti? Če moreš, o potem si duhovno močan, močan si v Bogu. — Glej, to je še nekaj one duhovne moči. Pa to še daleč ni vse, to je še komaj iskrica.

Duša, ali bi mogla biti pozabljena, tako pozabljena, kakor da bi sploh ne bila nikoli živela. Pozabljena kakor sončni žarek, malo je posvetil in pogrel, pa je zginil, kdo se zmislji nanj? Kakor senca, ki nas je bogvekdaj hladila, kakor požirek vode, ki nam je nekdanj ugasnil žejo. Ali moreš biti tako pozabljen, dragi moj, in vendar pri tem ostati dober, ostati sončen žarek, ki uboge ogreva, ostati senca, ki onemogle hladi in biti drugim studenec nove moči. Če to zmo-

reš, o potem si duhovno močna? Pa to še daleč ni vsa duhovna moč. To je šele druga iskrica.

Duša, ali moreš biti tako zapuščena, kakor je bil samo eden zapuščen? — Kristus na Oljski gori? Ali moreš biti zapuščen tako kakor on? Vsi so prišli k njemu, dokler so ga rabili, pa so ag tudi zapustili, ko so ga vrgli v verige. Tako zapuščen, če moreš biti kakor je bila zapuščena Marija sedem žalosti, ko je prišla s Kalvarije domov? Obenem pa drugim brez jeze in gnjeva svetovati k dobremu, deliti vsepovsod dobrote, kjerkoli že, vsem, vsem brez razlike. . . Če moreš to, o potem si močan, močan, močan. . .

Mislimo si Kristusa — Boga, dragi moji. Stoji pred našo dušo in tako vprašuje naprej in naprej, o kam bi se morali dejati v svoji slabosti: o saj smo sami pohabljeni, sami reveži, rodila nas je mati zemlja, hranila nas je mati zemlja in živela s svojo grudo in telesnostjo. . .

Kristus stoji pred našo dušo in vprašuje:

Povej mi, če bi mogel biti sramotno izdan za nekaj počenih srebrnikov, izdan po svojih prijateljih? Poljubljali bi ti roke in obraz, v isti uri pa te, izdali rabljem, zbežali in te tajili, ali bi prenesel to in vendar ostal plemenit in vendar odpuščal. . .

In če bi te raztepli in zbili, da bi se vlekel naprej s svojim ubogim razmesarjenim telesom kakor orel, ki so mu prestrelili peroti, kakor uboga ladja na morju, razbita v viharju in kakor srce z nožem prebodeno do smrti, ali bi se mogel vseeno, vzdigniti in vztrajati na svojem mestu v vestnem izpolnjevanju dolžnosti do zadnjega dihljaja?

In če bi te Bog preizkušal z najtežjimi preizkušnjami, če bi ti raztrgal vso srečo, ti vzel otroke, vzel ženo, moža in te pustil samega, o samega na vsem svetu tako, kakor je sam kamen na cesti, ali bi mogel v tej težavi dvigniti roke k nebeškemu Očetu in ga prositi blagoslova: Tepel si me Bog, pa te imam vseeno rad?

(Nadaljevanje na str. 90.)

Baragova molitev.

P. Hugo.

RED seboj imam lepo Baragovo molitev za križevo pot življenja. Ker zdaj tisoči hodijo to križevo pot, žal da ne tako udano, kakor naš Gospod, bo primeren čas, če jo priobčim. Morda bo Baraga z njo kakih trpeči duši, ki omahuje pod težkim križem, s Simonom, kakor je bil svoji toliko ljubljeni sestri Amaliji, za katero jo je sestavil, pomagal.

Amaliji, ki je bila svojemu bratu tako zvesta in požrtvovavna misijonska pomočnica, da ji gre velik delež pri njegovih vseh, je Bog naložil težek križ. V jeseni l. 1860. jo je, takrat že vdovo, zadel mrtvoud, kateremu je sledilo delno otrpnjenje možgan. Precej časa je v nezavesti visela med življenjem in smrtjo. Brata, katerega je nečakinja Marija in pozneje še sestra Antonija iz Rima o tem obvestila, je žalostna vest zelo britko zadela. Le eno ga je tolažilo, da se svoja bednega stanja ni zavedala. "Nahaja se res v žalostnem položaju, odgovarja Friderik Antoniji, a eno je pri vse tolažljivo, da ne trpi in se svojega bednega stanja ne zaveda, kar nekam životari."

A je še prišla k sebi. Vendar ne več toliko, da bi mogla hoditi. Niti toliko, da bi mogla sama pisati bratu, kar je prej skozi toliko let tako pogosto storila. Nečakinja Marija je bila poslej njena tajnica, dokler je ni Gospod po skoraj dveletnem trpljenju rešil. Friderik ji je pa vedno naravnost pisal, kakor prej, jo ljubeče tolažil in osrčeval naj udano nosi svoj križ. Morda mu je sama kedaj potožila, kako težko ji je, da je sebi in drugim breme. Ali se je pa on tako vživel v njeno bedno stanje, da mu je privrela iz srca ta lepa "Molitve za moč in tolažbo v žalostnih urah", ki ji jo je poslal. Dejala jo je v svojo molitveno knjižico ter jo v samotnih urah gotovo pogostokrat šepetala. 1)

V njej se nahaja še eno zlato zrno Barage. Lastnoročno je pripisal sledeči svet glede izbire dušnega vodnika: "Izbira dobrega spovednika ti bodi pri tvojem spreobrnjenju najvažnejša zadeva. Ves pouk o sv. spovedi ti ne bo mnogo koristil, če ne najdeš vodnika, ki ga tvoja duša potrebuje. Ne odpiraj srca vsakemu, ampak poišči si moža, Boga boječega in resnično modrega. Ta naj bo tvoj zaupnik v vseh tvojih zadevah. Taki pastirji so redki, ker so njih dolžnosti težke in važne. Če si pa kakega takega našel, drži se ga celo svoje življenje." — Komu je bil ta svet manenjen, je težko reči. Amaliji najbrž ne, ker

govori o spreobrnjenju. Ali ga je treba samo splošno umeti, ali pa je bil obenem s knjižico dan v spomin kakih gotovi osebi, od katere jo je Amalija dobila.

Po njeni smrti, dne 10. avg. 1862, je njena molitvena knjižica z Baragovo molitvijo romala od sorodnika do sorodnika kot drag spomin na velikega prednika in njegovo plemenito sestro. Jaz sem ju slučajno izsledil v posesti staroste ljubljanskega Sokola g. Drenika, tik pred njegovo smrtjo. Povedal je, da je Baragov sorodnik in da hrani poleg spominov nanj tudi nekaj njegovih stvari. Rad bi bil vse zbral, a mi ni bila sreča mila. Pač pa se mi je po neki družinski prijateljici posrečilo prepisati Baragovo molitev in tako vsaj prepis, če že ne izvirnika rešiti pozabe. Izvirnik je zaenkrat v posesti g. Bojana Drenik, računskega svetnika v Ljubljani, sina rajnega. Kaka bo njegova nadaljna usoda, kdo ve.

Baragova molitev se v prestavi iz nemščine tako le glasi:

Vsemogočni večni Bog! Ljubezni polni Oče vseh ljudi! Ti, ki vse naše dejanje in nehanje ravnaš po sklepih svoje neskončne modrosti! Ti, brez katerega volje nam niti las ne izpade! Ti si me obiskal z velikim trpljenjem! Težak križ si naložil na moje slabotne rame, ki ga morem komaj in le s Tvojo pomočjo nositi. A hvala Ti zanj, ljubezni polni in nad vse modri Oče, ki svoje otroke časno pokoriš, da jih večno osrečiš. Hvala Ti za priložnost, ki mi jo v mojih nadlogah daješ, da morem z njih potrpežljivim prenašanjem, v ponižnosti in duhu spokornosti ter zaupno udanostjo v Tvojo najsvetejšo voljo, pred Teboj veliko zaslužnja nabrati! Hvala Ti za Tvoje dokaze ljubezni, ki me jo je v teh Tvojih poskušnjah naučila vera. Saj Ti le tiste pokoriš, ki jih ljubiš, da njih čednost preizkusiš ter da jih po potu pokorjenja popelješ v svoje kraljestvo.

Tvoji sveti so morali mnogo trpeti, predno so jim zasijale zvezde večnega življenja. Da, Tvoj najljubši Sin sam, nad katerim imaš dopadajenje, je moral neskončno veliko trpeti, preden je šel v veličastvo svojega kraljestva. Za nas je trpel, in nam zapustil zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah. Izrečno nam je dejal, da če hočemo priti za njim v nebeško kraljestvo, moramo svoj križ nase vzeti in ga potrpežljivo za njim nositi.

Hvala Ti tedaj, najdobrotljivejši in modri Oče, za vse križe in težave, ki si mi jih poslal in mi z njimi dal priliko, Tvojemu trpečemu Sinu postati nekoliko

1) Molitvena knjižica nosi naslov: Lese-und Gebethbuch fuer Katholiken. 3. Auflage, Wien, 1821.

podobna. Z njimi me ponižuješ in mi jasno kažeš vso ničevost tega sveta. Z njimi me vadiš v potrpežljivosti, tej veliki čednosti, o kateri praviš po svojem apostolu, da nam je neobhodno potrebna, če hočemo biti deležni Tvojih obljub. Da, za vse to se Ti iz srca zahvalim! Obenem Te, najljubezniviši Oče, prosim, daj mi moč in tolažbo v mojih poskušnjah! Stoj mi ob strani s svojo milostjo, da bom vse trpljenje, križe in težave, s katerimi me obiskuješ, tako udano prenašala, kakor so jih prenašali Tvoji svetniki, ki si niso z ničemer v večji meri naklonili Tvojega dopadajenja, kakor s tem, da so prav veliko trpeli.

Brez Tvoje pomoči ne morem niti iz tega, kar si mi samo v zveličanje moje duše poslal, črpati kake koristi. Zato Te prosim, pomagaj mi, najljubezniviši Oče! Daj mi pravo pristno krščansko potrpežljivost v vseh nadlogah. Če je Tvoja najsvetejša volja, če je k Tvoji časti in mojemu zveličanju, da bi bilo

mojega trpljenja skoraj konec, tedaj Te ponižno prosim, odvzemi mi je! Toda ne moja, ampak Tvoja najsvetejša volja naj se zgodi. Kar Ti hočeš, kakor Ti hočeš in dokler Ti hočeš! Za vse to te prosim po Jezusu Kristusu, Tvojem Sinu, našem Gospodu in Zveličarju. Amen."

Da je bil Baraga s to molitvijo svoji sestri Amaliji res za Simona na njeni križevi poti, dokazuje njegovo pismo, ki je ji je pisal iz Saut Saint Marie 11. avg. 1861. Tako-le je končuje: "Bog blagoslovi Tebe in Tvoje drage! Veseli me čuti, da si v svojem dolgotrajnem trpljenju vedno potrpežljiva in udana v njegovo najsvetejšo voljo. Bog Ti daj milost v krščanski potrpežljivosti vstrajati do konca, ki je morda že blizu." Naj bi v njej še kaka druga trpeča duša našla svojega Simona in udano nosila svoj križ za Jezusom.

Bohemia docet - Čehi nas uče.

P. H u g o .

NAŠI severni bratje Čehi, so v marsičem daleč pred nami, svojimi južnimi brati. Pustimo vse drugo dobro ob strani in ozrmo se samo na eno, v čemer jih moramo posnemati. In to je, kako moramo poprijeti, če hočemo našega Barago spraviti na altar. Tudi oni imajo svojega kandidata za to čast. Samo, da jim je mnogo bližje kot Baraga, dasi je le osem let pred tem umrl, a bil 13 let mlajši od njega. Ta je Častitljivi Janez Nepomuk Neumann, iz družbe redemptoristov, filadelfski škof.

Neumann se je rodil 28. marca 1811 v Prahaticah, škofija Budjevice na Češkem. Pobožni starši, Filip in Anežka Lebiš, so ga tako lepo vzgajali, da je bil že z desetim letom pripuščen k prvemu sv. obhajilu. To je bilo v tistih časih nekaj izrednega. Mrki duh janzenizma, ki je še strašil tam okoli, je bil protiven zgodnjemu in pogostemu sv. obhajilu. Ker je bil mali Jan obenem zelo nadarjen, so starši sklenili, da ga bodo dali za gospoda študirat. Dvanajstletnega so poslali v budjeviške srednje šole. Ko je te dovršil je brez okolevanja stopil v domače bogoslovje. Spričo njegovih zmožnosti so ga predstojniki namenili za višjo bogoslovno izobrazbo in poslali na praško vseučilišče.

Tu so mu prišla v roko poročila Leopoldinske misijonske družbe, v katerih je bral, kako pomanjkanje duhovnikov je na severno-ameriškem misijonskem polju. In ob istem ognjišču kakor našemu Baragi nekaj let prej, se je tudi njemu ukresala iskra misijonskega poklica. Gotovo so jo tudi Baragova poročila, ki so bila med najzanimivejšimi, pomagala netiti,

da se je vedno bolj razžarevala in zagorela v plamen. Njegovo misijonsko navdušenje se je tako razvnelo da domačim niti veselja nove maše ni mogel privoščiti. Že kot bogoslovec se je spomladi l. 1836. nameril čez morje. Tedanji njujorški škof Dubois ga je z odprtimi rokami sprejel in sledečega 25. junija posvetil v mašnika.

Ob bregovih Nijagare, kamor se je tedaj še raztezala njujorška škofija, je nastopil svoje dušnopastirsko službo. Tu se je seznanil z duhovnimi sinovi sv. Alfonza Lig., redemptoristi, ki so takrat organizirali svojo ameriško provincijo. Namah so se mu prikupili. V njih družbi je upal najlažje uresničiti svoj misijonski vzor. Gotovo ga škof ni rad odpustil. Še težje bi mu bil odrekel. Dne 30. nov. 1840. je nastopil svoj redovni novicijat in 16. jan. 1842. je položil redovne obljube kot ameriški prvenec reda.

Poslej se je v raznih redovnih in dušnopastirskih službah s toliko vnemo in spretnostjo udeleževal, da so ga višji kmalu spoznali za moža bodočnosti. A najljubši so mu bili misijoni med babilonom evropskih narodov, ki so se takrat vsipali v Ameriko. Bil je pa tudi kot nalašč za to. Saj gre glas o njem da je obvladal osem, nekateri celo pravijo, da dvanajst jezikov. Red ga je odlikoval s tem, da ga je po osmih letih redovnega življenja izvolil za ameriškega namestnega provincijala. Štiri leta pozneje pa ga je papež Pij IX. imenoval za filadelfskega škofa. Posvečen je bil 24. marca 1852. v cerkvi sv. Alfonza v Baltimoru.

Kot škof je bil mož neumornega dela. Napravil je po zgledu svojega redovnega ustanovitelja še po-

sebno obljubo nobene ure časa ne zapraviti. Posebno malčki so mu bili pri srcu. Da bi ostali dobri in verni je začel z vnemo ustanavljati župnijske šole. Njemu se pripisuje tista znana dogodbica, kako ga nek fantek enkrat potegnil. Ko je šel po filadelfski ulici, je videl fantička kako se maliči, da bi dosegel hišni zvo-nec. A je bil premajhen za to. Škof videč pristopi in mu ljubeče pravi: "Čaj mali, ti bom pa jaz pomagal." Nato ga dvigne in reče naj pozvoni. Fantek ves srečen potegne, na to pa pristavi: "Gospod zdaj pa beživa!" Pozvoniti je hotel iz otroške hudomušnosti, kar mu je po škofovem posredovanju uspelo. Da bi se odrasli ne oddaljili od vira življenja presv. Evharistije, je bil Neumann prvi, ki je v Ameriki začel s 40 urno pobožnostjo, katera je danes po vseh škofijah vpeljana. Neutrudno delo za duše ga je, dasi orjaka po telesu, v 49. letu strlo. Umril je v sluhu svetosti 5. jan. 1860.

Osem let za njim je šel Baraga po plačilo za svoja velika dela. A Neumann je že 35 let častljiv služabnik božji, Baraga pa še vedno le služabnik božji. Služabnik božji je vsak, ki je umrl v sluhu svetosti. Častljiv služabnik božji je tisti, ki mu je Cerkev ta naslov priznala. Prizna mu ga pa, ko je srečno preстал informativni škofijski proces in dober kos apostolskega procesa. Po prejšnjem cerkvenem pravu takrat, ko je sv. oče po v Rimu revidiranem informativnem procesu podpisal odlok, da se lahko otvori veliki apostolski proces. Po sedanjem cerkvenem pravu pa takrat, ko se je že dognalo, da se je služabnik božji junaško odlikoval v vseh čednostih in je Bog njegovo svetost že s čudeži potrdil. V Neumannovem slučaju je papež Leon XIII. leta 1896. podpisal odlok, da naj se otvori veliki apostolski proces in mu s tem po starem pravu priznal naslov častljiv. A tudi po novem pravu mu ta naslov pristojna, ker je papež Benedikt XV. dne 11. dec. 1921. slovesno izjavil, da se je junaško odlikoval v vseh čednostih. Čehi so tedaj s svojim altarskim kandidatom daleč pred nami. Le en proces morajo še izvojevati, glede posameznih čudežev, ki so se zgodili na njegovo priprošnjo, če so res pravi čudeži. Nato bo proglašen za blaženega.

Ravno zdaj so na delu, da tudi ta proces čimprej izvojujejo. Njih ameriška katoliška Jednota, na čelu ji njen duhovni vodja, Very Rev. Kozma Vesely, O.S.B., je pobornik tega prizadevanja. Med svojim članstvom in drugimi vernimi Čehi hoče njih Jednota zbrati nad 50.000 podpisov takih, ki bodo molili v ta namen. Da navdušenje za stvar še bolj razvname, bo letos priredila romanje v domovino, na rojstni dom častljivega Neumanna. Na potu tja se bo delegacija 200 romarjev udeležila slovesne dvestoletnice Marijinega prikazanja na češki Sv. gori, ki je v oskrbi oo. Redemptoristov. Tam si bosta stara in nova domovina podali roki za skupno smotreno delo v

dosego tega namena. Da bi namen tim gotoveje dosegli, je duhovno vodstvo tukajšnje Jednote povabilo filadelfskega kardinala Eminenco Dougherty-ja, naslednika Neumannovega, da bi se udeležil romanja. V Prahaticah, rojstnem kraju Neumanna, naj bi on sprejel združene romarje, nato pa skupno željo vseh čeških katoličanov v Rimu predložil in podprl. Ako jim ta zamisel uspe, kar bo radi mednarodnega evharističnega kongresa v Dublinu pač težko, potem bodo Čehi lahko kmalu romali v Rim, k slovesni beatifikaciji častljivega Janeza Nep. Neumanna.

Neumann in Baraga. Druga dva sveta slovanska brata. Prva dva sv. Ciril in Metod sta bila grške krvi, a slovanska apostola. Ta dva sta bila slovanske krvi, a ameriška apostola. Ob istem ognju se jima je ukresala iskra misijonskega poklica. Z istim svetim navdušenjem sta pohitela vsak za svojim vzrom. Neumann med bele, Baraga med rdečkožce. Oba sta bila nenasitna lovca duš. Oba je dičila škofovska mitra. Oba sta umrla v sluhu svetosti. Obe ma se obeta čast altarja. A prvemu, mlajšemu, že svita zarja svetniškega žara, drugemu starejšemu je še daleč za gorami. Če ne prej, vsaj zaeno bi se tudi Baragi lahko prelila v zlati svetniški sij. Seve, ko bi imeli Slovenci vsaj toliko smisla za to, kot ga imajo bratje Čehi.

Aprila bo ravno deset let, ko sem potom Ave Maria pozval naš tukajšnji narod, naj se zgane in začne delati za to, ter podal tudi navodila, kako naj začne. Dobesedno sem zaključil svoj poziv: "Častno bo za naš tukajšnji narod, ako damo tej naši drugi domovini, ki je na svetnikih tako beraško revna, svetnika svoje krvi. Brez dvoma bo to tudi povzdignilo našo katoliško zavest. Naša stara domovina, do katere se istočasno obračamo, ima dosti vzroka, da nas v tem podpira. Da, njej bo to morda še več koristilo. Kajti ona bo morala zdaj, ko je v ožjem stiku s pravoslavjem, gledati, da se njena zvestoba do Rima ne začne ohlajati. Baraga ji bo glede te žarna luč in močan steber. Na njenem prostranem misijonskem polju, ki jo zlasti v Rusiji čaka pa svetla zvezda vodnica — proti Rimu. Zato vsi Slovenci to in onstran morja na delo, da bomo čimpreje mogli klicati: Blaženi Friderik Baraga, prosi za nas!" Isti poziv sem potom Glasnika presv. Srca Jezusovega štiri leta pozneje v domovini naslovil na domovino.

In odmev? Edini Rev. Dr. Zaplotnik mi je pisal, da je misel lepa. Drugače je bilo vse tiho, kot prej, tu in tam. Neumann je prav takrat stal pred zadnjim tribunalom velikega apostolskega procesa. Naši katoliški krogi to in onstran morja se niti zganili niso, še manj da bi poprijeli in skušali zamujeno z navdušenim, solidarnim delom kolikor moč popraviti. Šele po nadaljnih osmih letih spanja so se zbudili in ogreli za to. Pa vsaj enkrat, četudi pozno. Zastav-

ljeno imamo zdaj dobro. "Baragova zveza", ki je prebila led, je na svoji zadnji letni seji pokazala, da razume stvar in da ji je samo zanjo. Izročila je vodstvo te naše srčne zadeve duhovnemu vodji K. S. K. Jednote, Rev. John Plevniku, ki je kot tak gotovo naj-

bolj poklican jo vzeti v roke. Prepričani smo, da bo on s svojim uradnim in osebnim vplivom, ki ga ima na Jednoto, vse storil, da pospeši korake za češko katoliško Jednoto in njenim duhovnim vodjem, za čast našega Barage.

IZŠLA BO

1. marca povestna knjiga od škofa Baraga v angleškem jeziku.

"The Apostle of Chippewas"

katero izdaja Baragova Zveza.

Kritiki, katerim je bil predložen rokopis pred tiskom pravijo: "Nisem mogel nehati dokler je nisem vso prebral. Knjiga je mnogo bolj zanimiva, kakor povest . . ." in "Veliko veselje mi je povzročilo, da sem prebral povestno življenje škofa Barage, svetniškega misijonarja . . ."

TA KNJIGA

je v prvi vrsti namenjena naši mladini, da bi bolj spoznala in se seznanila z našim velikim Slovencem Barago, ki je igral tako veliko vlogo v zgodovini Ameriki. Knjiga kaže veličino svetniškega življenja misijonarja pionirja Barage. Ta knjiga bi morala biti v vsaki katoliški hiši, zlasti tam, kjer je kaj malih.

MOČ V KRISTU.

(Nadaljevanje s str. 86.)

In če bi te nagnal od hiše do hiše beračiti, pa bi te ljudje vrgli čez prag. Oni ljudje, ki so nekdanji sami beračili pred tvojimi vrati, ali bi mogel ostati milosrčen in beračiti naprej . . .

O Kristus nikar ne sprašuj naprej, saj vendar vidiš, kaj smo in kdo smo.

Kristus pa stoji pred našo dušo in sprašuje naprej.

Prijatelj moj, če bi te upognila največja bridkost in žalost do črne zemlje, tako kakor drevo v zimi pod težkim snegom, ali bi bil sam v sebi tako trden, da bi zdržal to težo in se ne prelomil v nevoljo, jezo in obup? Ali bi šel naprej, ali bolje, mar bi se plazil po zemlji, plazil tako dolgo, dokler bi Gospod ne namignil, da se odpočiješ. Ali bi mogel biti ubog in vendar ne bi hotel biti lačen za dobrinami, ki nam jih sreča nosi? Ali bi mogel biti bogat in vendar ne trd, ali bi mogel biti nadarjen rez napuha in ošabnosti, in zaničevan, ne da bi druge zavidal v njihovi sreči? In če bi padel, padel, ali bi se hotel vedno vzdigniti, ali bi se tudi mogel

vzdigniti, venomer, venomer, v novem kesanju, v novem trdnem sklepu, v novi, vedno novi spovedi . . .?

O nehaj Kristus! Da ne obnemoremo pod težo vprašanj. Saj vidiš, da smo že padli pred teboj, slišiš, da nam duše nekaj govore. Kaj govore? Ne moremo, Gospod, to je preko naših moči . . .

Kristus je teman. Veste, kaj nam hoče reči. Najraje bi nas spodil izpred obličja. O slabiči, grde duše, proč od mene, kaj nisem zapisal pri sv. Pavlu: Mojo milost imaš.

Kje smo, še, o kje smo še. Postavljamo se s tesno močjo, dušna moč nam je pa tako majhna. Dajmo vendar že enkrat in postanimo tudi po duši močni fanje Jezusovi. Krepko nam bo srce v potrpežljivosti, v prenašanju, trpljenju, mehko nam bo srce do bližnega, naj bo sovražnik, ali prijatelj. Veliko nam bo srce v molitvi, da bo moglo kedaj obseči vso večnost, ki je v Kristusu Gospodu našem. To je naša trdna volja, danes in vekomaj.

NA POTU V IZGNANSTVO

Jezuiti kot red so morali tedaj zapustiti Španijo. Gotovo jim je bila ločitev težja, kot od katerekoli druge dežele. Kajti Španija je njih domovina. Tam imajo grob svojega duhovnega očeta sv. Ignacija Loj. Mislili smo, da vendar ne pride do tega, ker je Zamora, "prepričan in praktični" katoličan, zasedel predsedniški prestol. Ne vemo, morda res ni bilo v njegovi moči to preprečiti. Vendar se nam usiljuje misel, da je izgon podpisal bivši jud Zamora, ne katoličan Zamora. Vsekako si v zgodovini kot katoličanu radi tega ni postavil častnega spomenika. Izgnanci pa so lahko s ponosom prekoračili mejo svoje nehvaležne domovine. S psalmistom so mogli reči: "Ljubili smo pravico, sovražili smo krivico, zato gremo umirat v pregnanstvo!"

KAPITALISTI V REDOVNIH HALJAH

Tako so španski komunisti kričali za jezuiti, ko so šli iz dežele. In s temi klici so jih sprejemali komunisti dežel, ki so jim dale streho. - Celu katoličani, seveda Zamorovega kova, se zgražajo nad njih nagromadenim premoženjem. Trideset milijonov dolarjev, ki so v očeh njih protivnikov narasli kar na 70 milijonov, to je v resnici velik kapital, vreden slin. A ni zrasel iz neplačanih tujih delavskih žuljev. Armada tisočev ga je s skromnim osebnim življenjem dolgih 400 let zbirala. Ni ga nalagala na hranilnice, da se tam množi. Vlagala ga je v vedno nove vzgojne zavode, da bi se narod z njim okoristil. Okrog 200 takih zavodov so jezuiti vzdrževali. Kdor

vse to vpoštevava, bo, če je pošten, hitro umolknil o kapitalistih v redovnih haljah. Ako pomislimo, da vsa vrednost in premoženje našega Columbia vseučilišča znaša preko 77 in pol milijona dolarjev, ono Yale vseučilišča malone 88 milijonov dolarjev, harvardskega celo nad 108 milijonov dolarjev, potem je zaplenjeno jezuitsko premoženje še malenkostno. O, ko bi jezuitje svoje, četudi pošteno pridobljene milijone, trosili in na debelo zapravljali po zgledu pravih kapitalistov, bi se jaz ne bal javno zapisati: Prav je, da so jih pobrali! Zdaj pa prav tako javno zapišem: To je navadna tatvina! Sicer je pa Španija s tem samo sebe okradla, kar bo morala z judovskimi procenti vračati, z vzdrževanjem lastnih vzgojnih zavodov. Veliki so pobrali, mali bodo pa potom davkov plačevali. Oni listi, ki so to tatvino z vidnim veseljem beležili in s tem namigavali, naj še druge države isto store, končno niso drugega kot propagatorji za zvišanje davkov. Pljujejo tedaj v svojo lastno skledo. Dober tek jim!

AMERIŠKI KATOLIŠKI TISK

Iz najnovejšega seznama katoliškega tiska v Ameriki posnemamo, da kroži med nami vsega skupaj 310 katoliških listov, znanstvenih, poljudnih, nabožnih revij, časnikov. Med slednjimi je 9 dnevnikov, 113 tednikov, 131 mesečnikov. Od ostalih nekateri izhajajo po dva-, trikrat na teden, dvakrat na mesec, štirikrat na leto. Po narodnosti je 223 angleških, 17 nemških, 16 poljskih, po 10 čeških in francoskih, po 6 slovaških in italijanskih, 4 ukrajinski, po 3 slovenski, španski, mažarski, litvinski

in rutenski, 1 japonski in 1 splošen za slepe. Bravcev imajo vsi skupaj 7,308,456. Kakor so te številke navidezno velike, le niso zadovoljive, če pomislimo, da znaša skupno število ameriških katoličanov skoroda 22 milijonov.

APOSTOL BREZPOSELNIH.

Ta častni naslov si je v vladajoči krizi zaslužil Rev. Jakob Cox, župnik sv. Patrika v Pittsburghu. Nedavno tega so komunisti in socialisti vodili k predsedniku v Washington armado brezposelnih, navidezno prosit dela in kruha, v resnici pa demonstrirat proti vladi v komunističnem smislu. Kot taki so bili tudi sprejeti ob svitu pomnoženih policijskih zvezd. Njim v protest je imenovani katoliški župnik, pravi delavski oče, organiziral svojo armado 25,000 brezposelnih in jo popeljal v prestolico prosit vlado pomoči. Ker se ji je iz ljubezni postavil na čelo in imel v žepu resen, dobro mišljen program, kako osrednja vlada lahko pomaga, je bil od vladnih zastopnikov temu primerno častno sprejet. S svojim taktim nastopom in disciplino, ki jo je pokazala njegova armada, mobilizirana iz treh držav, je napravil v vladnih krogih globok vtis. Nekak ljudski glas božji glas je bil vladi ob 11. uri, naj se zgane, če noče brezposelnih sama goniti v objem prevratnega komunizma. Trezno misleče delavstvo brez razlike vere je tako navdušeno za tega apostola brezposelnih, da ga hoče kandidirati za predsednika. Seveda s tem ne bo nič. Pač pa je to dokaz, da nesebična ljubezen do brezpravnih, brez razlike vere in prepričanja, še vedno najde svoj odmev.

STATISTIKA VER

Po najnovejših ugotovitvah je vseh ljudi na svetu 1 bilijon 850 milijonov 174 tisoč in 334. Po veri jih je 351 milijonov 839 tisoč 665 katoličanov, ali 19 odstotkov. Za katoličani, ki so številno na prvem mestu, pridejo konfucijanisti, katerih je 304.027,114, ali 16.4 odstotkov. Slede mohamedani z 233,997,594 pripadniki ali 13.8 odstotkov. Nato hinduisti 22,008,819 ali 12.1%. Potem budisti s 199,461,32 ali 10.8%. Protestantov vseh ločin skupaj je 164,683,026 ali 8.9%. Pravoslavnih 131,460,822 ali 7.1%. Šintoistov 16,644,437 ali 0.9%. Judov 15,731,475. Paganov statistika šteje 122,239,819 ali 6.6%. Kar je pa odločno doprejšena številka. Saj hinduisti, šintoisti, budisti so vendar tudi pagani. Brez vere jih je 76,598,195 ali 6.6%. Še ne bo tako hitro konec sveta, če bo vsa ta pisana družba enkrat v enem Kristusovem hlevu. No pa dotičnih Kristusovih besedi ni treba tako umeti. So druge razlage. Če kdo noče v hlev Kristusov, ali je pa iz njega ušel, kakor milijoni krivovercev, njih Kristus s sodbo ne bo čakal, da se vrnejo. Jim je bila dana milost, pa so jo zavrgli.

PREBIVALSTVO SV. DEŽELE.

Angleške oblasti so izvedle v sv. deželi ljudsko štetje. Izkazalo je sledeče stanje: Vseh prebivalcev šteje 1,051,148. Med temi je 759,952 mohamedanov, 175 tisoč Judov, 90,607 kristjanov in 9589 drugih, ki se niso dali vpisati ne med ene, ne med druge. Tedaj je vsaki enajsti kristjan. Po najsvetejših krajih so pa takole razdeljeni: V Jeruzalemu je 51,416 Judov, 19,735 mohamedanov in 19,180 kristjanov. V Betlehemu je 5594 kristjanov, 1217 mohamedanov in samo en Jud. V Nazaretu je 5451 kristja-

nov, 3202 mohamedanov in 60 Judov. Težko je še kako drugo mesto sv. dežele tako krščansko, kot Davidovo mesto Betlehem, ki ima samo enega Juda v svoji sredi. Ravno tam bi jih sorazmerno največ pričakovali. Morda je slučaj, morda pa tudi slučaj, ki ni slučaj, da kjer nekdanj ni bilo mesta za novorojenega Mesijo, ga zdaj ni za Jude.

V BOJ ZA ABSTINENCO.

Ameriški prohibiciji se tla vedno bolj majejo. Ni čuda. Tudi tisti, ki jo hočejo na vsak način obdržati, priznavajo in morajo priznati, da ni prinesla deželi tistega, kar so si od nje obetali. Največjo korist imajo od nje razni veliki in mali butlegerji. In ti so poleg fanatičnih protestantskih sekt, katerim je prohibicija prva dogma, njeni največji zagovorniki. Katoličani v splošnem niso nikoli bili njeni prvobojevniki. So pač vedeli, da legalna sila sama, na kateri naša prohibicija sloni, ni v stanu ljudem zastuditi glaža, ampak je treba močnejše, moralne sile, čednosti zmernosti ozir. zdržnosti. Na tej edino solidni podlagi so oni že davno prej delali za abstinenco, predno je država samo mislila na svojo prohibicijo. Ko je država še mirno gledala, kako njeni beli državljani ubijajo Indijance z alkoholom, so jih katoliški misijonarji že navajali k zdržnosti in imeli lepe, trajne uspehe, kot n. pr. naš Baraga, Skala i. dr., ki so bili radi tega od vlade same preganjani. In ko so pili saluni med belimi še na stežaj odprti, so se katoličani že borili proti njim kot kotiščem pijančevanja, z vsemi njegovimi žalostnimi posledicami. Voditelji abstinencega boja so bili newyorški Pavlisti. Po uzakonitvi prohibicije so boj proti alkoholu prepustili državi, ki se pa, kakor rečeno, ni izkazala. Zdaj, ko je njen fiasko že očiten, znova stopajo na čelo

ttega boja. Seve tudi sama moralna sila ne bo dosegla svojega namena. Le z združenimi močmi obeh bo mogoče kaj doseči.

PILATOVA PISMA.

L. 1928 je Anglež Crozier v Londonu izdal Pilatova pisma, ki jih je ta baje pisal Seneku ml., učitelju rimskega cesarja Nerona. Vsebujejo marsikaj, kar odgovarja svetopisemskemu poročilu, a tudi marsikaj, kar mu je nasprotno, zlasti kar se nanaša na Kristusa. Pisatelj n. pr. slika Kristusa kot navadnega revolucionarja, ki so ga njegovi privrženci pognali v boj zoper judovske pismarje in farizeje, kar je moral pa s smrtjo na križu plačati. Kajpada Judom to ugaja. Oni so prepričani, da so pisma avtentična, da jih je res Pilat pisal. Zato jih pridno izrabljajo, da se pred zgodovino in svetom operejo največjega justičnega umora, kar jih je svet videl. Toda pisma nosijo očitne znake nepristnosti. Kdo bi žnal biti njih pisec, bo težko kedaj dognati. Vsekako pa spadajo med potvorbe, s katerimi se Judje prav tako ne bodo mogli oprati, kakor Pilat ne.

ANTIKRIST V MEHIKI.

Komaj se je strdila kri zadnjega mehiškega mučenca pod Callesovo strahovlado, že grozi novo krvavo preganjanje. Vse, kar se je kulturnobojna vlada začasa zadnjega krvavega preganjanja naučila, je nekoliko diplomatične taktike. Navidezno noče nove mučeniške krvi. Javnega bogoslužja ni prepovedala, ampak le postavno uredila. A ta uredba je taka, da je Cerkev ne more priznati, če noče sama sebi podpisati smrtne obsodbe. Kako naj 50,000 do 100,000 vernih en duhovnik oskrbuje, kot se glasi postava? To se pravi vero in Cerkev prepustiti počasnemu umira-

nju, ki je z enega stališča še krutejša, kot jo z ognjem in mečem skušati čim prej uničiti. Ni čudno, da je papeški delegat pozval škofe in duhovščino k pasivni resistenci. Seveda bo vlada to smatrala za nepokorščino in revolucijo proti postavni oblasti. Posledica bo novo krvavo preganjanje. Duhovnike, ki se drže navodil cerkvenih oblasti in se za tozadevne državne odredbe ne brigajo, že zapirajo in obsojajo na občutne denarne globe ozir. ječo. Prav nič se ne smemo čuditi, če bomo danes ali jutri čuli, da v Mehiki zopet teče mučeniška kri.

VERA JE ZASEBNA STVAR.

Na to limanico socialisti kaj radi love še verno delavstvo. A po toliko skušnjah bi danes niti lačna riba več ne prišla za to vado, tim manj vsaj malo razsoden človek. Iz Rusije čujemo: Za take, ki hodijo v cerkev, nimamo ne dela ne jela. Iz Mehike poročajo: Tisti, ki so se udeležili romanja v Guadelupe in vsi, ki se še priznavajo za katoličane, morajo ven iz vseh državnih služb. Kajti ne more biti prepričan in navdušen revolucionar, kdor je še veren, četudi med štirimi cerkvenimi ali domačimi stenami, ali samo v svojem srcu. Isti glasovi prihajajo zdaj iz rdeče Španije in od vsepovsod, kjer so marksisti prišli do kake moči. Kdor se tedaj še pusti vjeti na to socialistično limanico, naj se le pusti. Med nas ljudje brez pamei ne spadajo.

DOBER ODGOVOR

Revolucionarna vlada v Mexico City je sprejela predlog, naj se zgodovinsko mesto San Angel prekrsti v Obregon ter s tem ovekoveči spomin na "velikega" voditelja revolucije Obre-

gona. Na to je skupina 12 državljanov predložila senatu fino zasoljen poziv, naj tudi vsi narodni poslanci, ki imajo podobna sveta družinska imena, ista spreminene. Prav za prav je pa poziv bil ironično naperjen proti senatorjema Cristo in Santos, na katera seveda niso hoteli naravnost apelirati. Pa sta že razumela. So pač vsi revolucijonarji enaki. Vse sveto, naj so tudi samo imena, jih bode v oči in morda tudi v vest. Španci so sedanji trg sv. Terezije v Madridu prekrstili v trg republike. Ruski boljševiki pridno prekrščujejo vse sveto na Lenina in druge revolucionarne veličine. Nič novega. Francoski revolucijonarji 18. stoletja so delali prav tako. V svojem navdušenju za demokracijo so še cerkvene zvonike podirali, češ, da to ni demokratično, če se kak zvonik dviga nad druge hiše.

"CESAR KRŠČANSKEGA NAUKA".

V Rimu obstoja star, lep običaj, tistega šolskega otroka, ki se je tekoče šolsko leto najbolj ollikoval v znanju krščanskega nauka, imenovati za cesarja. — Imenovanje in ustoličenje se izvrši s posebnimi obredi v cerkvi sv. Andreja delle Fratte. Tja pripeljejo vse tiste otroke rimskih ljudskih šol, ki so bili v dotičnih šolah in razredih prvi v krščanskem nauku. Tam se pred posebno komisijo ti najboljši skušajo za prvenstvo. Tisti, ki se najsi-jajnejše odreže, je imenovan in vstoličen za "cesarja krščanskega nauka" in kot tak s posebnim obredom vstoličen. Zlato svetinjo mu pripno na prsa in z lavorjevimi vencem ga kronajo. Ta cesarska čast je preteklo leto doletela nekega devetletnega fantka. Gotovo, da to nadarjene otroke spodbuja k pridnejšemu učenju. Vsekako je to tekma čisto druge vrste, kot ona za kra-

ljico lepotic, ki je samo netivo nečimernosti, na podlagi dobljenega, ne s trudom pridobljenega.

K POLOMIJAM BANK.

Newyorški katoliški tednik "America" je o tem zapisal nekaj premisleka vrednih. Pravi, da so bile nekdanje banke, hranilnice, ali kakor se že imenujejo, mnogo bolj sigurne, kot danes. Vlagatelji so imeli veliko več vpogleda v njih poslovanje. Ta pogled za kulise jim je omogočil spoznanje, katere so zaupanja vredne, katere ne. Na drugi strani pa je bilo ravno radi tega njih vodstvu nemogoče, ali vsaj težje, se z vloženim denarjem igrati. Danes nihče ne ve, kako ta ali ona banka stoji. Centrala je kdo ve kje, vodstvo kdo ve kako. Sicer je njih nadziranje država vzela v svoje roke in upravo postavno uredila. Toda ta njena garancija se je izkazala za jako nesigurno, kar pričajo njih dnevni polomi, v velikansko škodo vlagateljev. Kljub vsem postavnim prepovedim se veliki bankirji brezvestno igrajo z ljudskimi prihranki, ki so jim bili aupani. Če igro dobijo, postanejo sami milijonarji, ako ne, postanejo vlagatelji berači. Ako vlada hoče, da bo ljudstvo še kedaj dobilo nazaj izgubljeno zaupanje v banke, bo morala vse drugače garantirati vloge. Po mojem mnenju je Evropa glede tega pred Ameriko. Tam so hranilnice, za katerimi stoji država, dežela ali mesto z vsem svojim premoženjem. Take hranilnice sicer slabše obrestujejo kot druge, a so res sigurne. Takih, resnično ne samo imensko State Banks, tu manjka. Odtod veden in upravičen strah za vloge. Poleg tega pa niti na glas ne smeš izraziti dvoma o solidnosti te ali one banke, če nočeš imeti sitnosti. O, je nekaj gnilega pri vsem tem!

GLASOVI

od

Marije Pomagaj

P. Salezij

Hvala Bogu, srečno sem se vrnil iz Rochestra. Nekoliko težki občutki so mi legali v srce ob odhodu, a sem sedaj tem bolj vesel, ker se je operacija posrečila. Ne bom vam pripovedoval, kaj vse sem doživel, le eno svetujem vsakemu: naj v slučaju bolezni pravočasno gre k izkušenemu zdravniku.

IZ LEMONTSKE KRONIKE

Med tem, ko mene ni bilo doma, so dobili tri kandidate za brate lajike: enega iz Chicage, dva pa iz La Salle. Pozneje je prišel iz La Salle še en kandidat. Veseli bi bili, ko bi mogli sprejeti še več kandidatov za lajike, a nam zaenkrat zmanjkuje prostora. Tisti, ki bi še radi prišli in bi nam radi s telesnim delom pomagali, naj prosijo Gospoda, da bi kmalu mogli zidati in si postaviti več prostorov.

Kmalu potem, ko sem prišel iz Rochestra, smo imeli semestralske skušnje na naši filozofiji, najprej pismene, nato pa še dne 8. februarja ustmene. Tri dni po skušnjah smo začeli z drugim semestrom.

NASTOPIJ JE RESNI POSTNI ČAS . . .

Sedaj, ko to pišem, smo že stopili v resni postni čas. Lepo navado imajo dobri katoličani, da se v adventu in postnem času žrtvujejo ter gredo tudi ob delavnikih k sveti maši. Gotovo jim tudi tekom dneva stoji pred očmi trpeči Zveličar, radi katerega se

lažje premagujejo in varujejo greha.

So pa tudi taki katoličani, ki jim je v veliko breme, ker morajo ob tem času k sveti velikonočni spovedi in prejeti sveto obhajilo. Seveda, kdor čaka, da gre k spovedi samo enkrat na leto — to je namreč zadnje znamenje, da je še v zvezi s cerkvijo, — tisti stori to dolžnost navadno težko in kolikor toliko prisiljeno. Zato pa želi sv. Cerkve, da gremo večkrat na leto k svetim zakramentom in iz istega namena zelo priporoča družbe in društva, ki imajo večkratno obhajilo v svojem programu. Navada odstrani težkoče, večkratni prejem sv. zakramentov odvzame bojazen, ki je tako nešteto krat združena z velikonočno dolžnostjo. Vendar gorje onemu, ki je enkrat opustil velikonočno spoved! Zgodi se lahko, da leta in leta ne bo šel k spovedi, ker se je eno leto udal in pokazal plašljivca.

KAJ PRAVITE NA TO?

Kakor sem bral, se navdušujejo pevski zbori po slovenski Ameriki, da bi stopili v ožjo medsebojno zvezo in da bi, če bi bilo mogoče, na enem kraju pokazali svoje zmožnosti. Tako navdušenje je gotovo lepo, tudi koristno. Še lepše bi bilo, če bi se posrečilo, da bi ob priliki skupnega nastopa priredili kako slavnost, n. pr. Marijansko zborovanje ali kaj podobnega. Tedaj bi prišlo več ljudi skupaj.

Pa še nekaj drugega bi se dalo izrabiti. Na zadnjem ozir, pr-

vem vseslovenskem katoliškem shodu je večtisočglava množica sklenila, da bo prihodnji, t. j. drugi vseslovenski katoliški shod l. 1933 ob priliki svetovne razstave v Chicagi. Tedaj bo mogoče od vseh strani Zedinjenih držav dobiti znižano vožnjo in marsikateri, ki bi že itak prišel na razstavo, bi lahko stopil en korak dalje in se udeležil še katoliškega shoda. In če bi prišlo ljudstvo, bi pred njim zamogli pevci pokazati svojo spretnost. To je ena misel in nanjo naj odgovorijo rojaki po naselbinah, kadar bodo pisali kake dopise v liste.

ŠE NEKAJ O SAMOSTANIH IN REDOVNIŠKEM STANU.

V januarski številki smo nekoliko premišljevali o tem predmetu. Danes pa hočemo pogledati k nekaterim pisateljem, da bomo videli, kaj oni pravijo o redovnikih.

Vzemimo n. pr. hrvatskega pisatelja Petra Grgaca. Samo par njegovih misli navedimo -(Nova revija, I, 2, 148-9):

“Redovnika moramo prištevati med -produktivne delavce radi tega, ker s svojim zgledom, s svojo besedo ter s svojim dejanjem tudi v dušah drugih ljudi utrjuje moralne zakone. On čuva in producira moralne vrednote in zato mu sociologija nikakor ne more zanikati prava na obstanek.”

“Redovništvo je prava vojska prostovoljcev . . . Redovniki so blagoslov zemlje. Okrepčani radi spolnjevanja svojih obljub, še

zraven tega veliko premišlujejo, pogosto očiščujo svojo vest, obenem pa gledajo in razmišljajo duhovne potrebe človeštva. S tem, da izpolnjujejo svoje dolžnosti, razvijajo v sebi in v drugih ljubezen do žrtev, ki so iz socialnega stališča potrebne za uspešen razvoj človeštva . . .”

“On (ki vedoma živi po svojih pravilih) je steber moralne kulture, opora kristjana v borbi za popolnost ter v najtežjih časih nosilec preporeda . . .”

Da je bil tak nosilec preporeda sv. Frančišek, povdarja v enem izmed svojih del (Rodbina Polaneških, prevedel Podravski) znameniti pisatelj Sienkiewicz. Pravi namreč o njem, da je bil “največji človek in največji svetnik srednjega veka, ki je prerodil svet. Ko bi se sedaj rodil podoben človek,” nadaljuje ravno isti pisatelj, “bi bila ta preroditev v Kristusu še širša in še polnejša.”

Poslušajte, kako primerja med sabo Cicerona in sv. Benedikta naš pisatelj dr. Menciger: “Prvi (t. j. Cicero) je neizmerno prid-

no pilil svoje govore in razprave ter oblačil grško modrost in učenost v prelepo latinščino. Za to, da ga svet še imenuje, da se čudi njegemu jeziku in da proučuje njegova dela, mora pa zahvaliti samo drugega (t. j. sv. Benedikta) in njegove učence, ki so verno hranili in zvesto prepisavali stare klasike. Red pa, ki ga je ustanovil tihi Benedikt Nursijan, vreden je za prosveto gotovo toliko, kakor ves slavni Ciceron.”

Še eno potrdilo o veliki vrednosti redovnega življenja. Daje nam ga tudi znameniti nemški apologet Weiss. Tako nekako piše v svoji knjigi Apologie des Christentums (V, 647): “Samostani nikakor niso zavetišča življenja sitih, izživelih ter pomoči potrebnih ljudi. Pač pa so nasprotno ognjišča cerkvenega čustvovanja in mišljenja, vzgojevalnice molitve in pobožnosti, vadnice mrtvičenja, premagovanja, ponižnosti. V njih ima krščansko ljudstvo svetilnike in pristanišča, v njih najdeš sredstva za vsa velika dela v službi

božji, da povemo kratko: samostani so visoka šola svetosti.”

*

Mislím, da se vsakdo že iz teh par dokazov lahko prepriča, da samostani in z njimi redovniki niso kar tako za staro šaro, ampak nasprotno, da ima v njih duhovna kultura največje zastopnike. Kdor bi torej preziral samostane, pa bi se obenem potegoval za duhovno prenovitev človeštva, bi bil podoben nespametnemu graditelju, ki bi podiral tisto, kar bi mu lahko služilo za podlago pri njegovi zgradbi. Take mu nespametnemu graditelju so žalibog podobni premnogi današnji reformatorji, ki hočejo postaviti novo zgradbo duhovne kulture, a zametajo stoletja in stoletja preizkušeni fundament in raje zidajo na pesek. Seveda se jim zgradbe po vrsti rušijo in na razvalinah pojejo svoje jermijade. Naj bi skoro napočil čas, da bo človeštvo spregledalo in spoznalo, kje so njihovi pravi prijatelji, kje voditelji njihove notranje sreče in srčne zadovoljnosti.

Zahvale, darovi in drugo.

Za sv. maše so darovali: A. Martinčič \$5.00, A. Oražen \$1.00, H. Zore \$1.00, M. Škoflanc \$1.00, J. Atzenbeck \$8.00, R. Skiff \$2.00, J. Kumoreca \$2.00, I. Režek \$1.00, F. Baraga \$1.00, M. Dultz \$2.00, J. Stirn \$5.00, P. Strnad \$1.00, J. Brager \$10.00, M. Grum \$1.00, M. Ausserer \$3.00, M. Zore \$1.00, J. Pike \$3.00, J. Lavrič \$1.00, A. Nemgar \$1.00, M. Certalič \$1.00, Mrs. Potočnik \$2.00, F. Pier \$2.00, M. Pike \$1.00, A. Kocman \$1.00, G. Urbas \$6.00, R. Smole \$1.00, B. Dolinar \$1.00, C. Verna \$1.00, A. Terlep \$1.00, F. Starman \$1.00, M. Bokal \$1.00, M. Okečič \$2.00, F. Sajovic \$2.00, K. Cesar \$1.00, M. Zale-

tel \$1.00, J. Krolnika \$2.00, F. Laurich \$4.00, C. Bicek \$1.00.

Za Ave Marijo so dali: J. Cvar \$1.00, Medved \$1.00, M. Novak \$1.00, M. Lowsha 50c, R. Požlep \$1.00, A. Pasarich 50c, M. Pogačnik \$1.00, M. Grum \$1.00.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali: I. Režek \$1.00, K. Osterman \$5.00, A. Snellar \$10.00, L. Gregorčič \$10.00, M. Plute \$5.00, M. Sustarich \$10.00, M. Težak \$10.00, C. Radež \$1.00, M. Usnich \$3.00.

Za lučke so poslali: I. Režek 50c, J. Kumorc \$1.00, M. Bluth 50c, M. Dragovan 50c, M. Susla-

rich \$1.00, M. Ausserer \$1.00, C. Perušek \$1.00, B. Zelko 25c, A. Kocman 50c, M. Stukel 50c, M. Stariha \$1.00.

Za kruh sv. Antona so dali: A. Shute \$1, J. Pazel 50c, M. Barle \$3.00, H. Golo \$2.00, M. Goričan 50c, P. Novasel 50c, M. Novak \$1.00

Za “dijaški sklad” so dali: M. Bluth \$1.00, A. Turk \$1.00, M. Lowsha 50c, M. Lautar 50c.

Darovi za samostan: J. Barger \$5.00, J. J. Tomasetig \$9.00, M. Suslarich \$2.00, Mrs. Kremesec \$5.00, Miss M. Kolarich \$1.00, Mr. M. Shifrer \$2.00.

Naše sestre na gričku "Asizij"

Ze smo mislile, da bo sodnji dan, ko je dne 10. in 11. februarja tako divje razsajal vihar po našem gričku, — menda tudi drugod. Grmelo je in bliskalo kakor meseca julija. O hudih nesrečah ravno ni bilo slišati, pač pa je veter z vso silo potegnil žleb z naše hiše in ga vrgel na streho, — nekaj manjših žlebov pa je zvinil in zrahljal. Tako da bo zopet kaj za-sluzka. Gotovo je naš "plumber" prav pobožno molil: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh".

Čudno zimo imamo, — samo malo je še pokimala s svojo brado. Mogoče bo pa nasula snega za Veliko noč. Naj že bo kakor bo, da le meseca maja ne bo mokro.

Kakor je bilo že poročano, bo v mesecu maju na gričku Asisi lepa slavnost. Z zidanjem novega konventa ne bo nič to leto, a naše sestre so napravile za Lurško Gospo lepo stanovanje, kjer bi naj nas naša dobra Mati sprejemala v avdijenco in nam otirala solze v teh žalostnih časih.

V mesecu maju bo blagoslovitev Lurške kapelice. Kakor hitro bo ugodno vreme, začnemo s pripravami v prijazni dolinici.

Naš griček je precej prostoren, mnogo bolj nego je naša kapelica, — na stotine ljudi lahko sprejme v svoje okrilje. Ali bi ne bilo lepo, da bi se posamezna društva iz bližnjih naselbin kakor iz Chicage, Jolieta, Waukegana, La Salla, Milwaukee, Sheboygana, odzvala našemu vabilu, in se korporativno udeležila te slavnosti, da tako počastijo Mater božjo in se zraven razvedrijo med svojimi. Ob tej priliki bo tudi bazar. Tako, da bo od ranega jutra do poznega večera dosti opravka. Vsakovrstne stvari se že pripravljajo celo zimo. Dobile se bodo slike na steklo slikane. Mnogo naših rojakov si je že zaželelo teh slik, a se jim želja ni spoznala, ker jih hočemo za bazar razočarati.

Želele bi, da bi naše rojakinje pripeljale tudi prijateljice druge narodnosti. Nekatere gospe zelo cenijo ročna dela.

Omeniti moram, da bodo tudi kuharice pokazale kaj znajo. Ne bo samo lepo, ampak tudi dobro, — mrzlo in toplo.

Da v mesecu maju, v mesecu Marijinem bo naša lurška dolinica še le dobila pravo privlačnost. Takrat bo postala še le pravo svetišče, kjer se nam naj Marija pokaže kot milostna Mati, in Bernardika naša priprošnjica.

V zadnjem času smo prejele sledeče darove:

Mary Zakrajšek \$3, Košmerl Jennie \$1, Frank Kričler \$1, Francis Kraus \$1, John Jančarič \$2, Mary Ključar \$1, Francis Gregorich \$2, Peter Prah \$1, Rosie Drešček \$1, Mr. in Mrs. Kolenko \$2, Mencil \$1, Svete, Forest City \$1, F. Jevnik, Forest City \$1, Josephine Brėgantič \$1, Rose Planinšek \$1, Joe Stepanič \$6, Kešner \$1, Rose Klemenčič \$1, Francis Ogrin \$5, Mr. Povališ \$5, Frank Kropnik \$2, Teresa Narobe \$1, Mr. Lipoglavšek \$10, Obitelj Kremesec, Chicago \$7, Mr. Grdina \$25, Mrs. Bogolin \$5, Mr. Ferk \$2, Mrs. M. Brišar \$2. Unit Auxiliary for coal: Mr. Ferk \$5, Mrs. Gorski Theodor \$5. Imena drugih darovavcev pričimo prihodnjič.

Jenie iz Waukegana pozdravlja.

Kako lepo je pač na deželi ko snegec na zemlji leži. Zelo smo se me na gričku Assisi razveselili ko je sneg pobelil naš griček.

Komaj smo čakali da je bila ura štiri; potem pa hajd v sneg. To so padale bele kepe na vse strani. Nič nas ni zeblo. — A prehitro nam mine čas igre. Ob petih moramo biti že v šoli, da napravimo naloge. Obetajo se nam ovratniki in to je znamenje, da pridemo v postulaturo.

Dne 15. febr. bo lep dan za nas deklice. Moji starši so mi obljubili, da pridejo ta dan v Lemont.

Marica Kavaš iz Chicage piše:

V tem letu 1932 še se nisem nič oglasila. Pa tudi druge nič ne pišejo v Ave Marijo — menda so tako zaspane kakor jaz.

Danes so mi pomerili obleko za postulaturo. Zelo se že veselim. Pet let že čakam tukaj na ta slovesni dan. A ne smete misliti, da nisem pridna, zato sem morala čakati, ker sem bila premlada — a letos sem dosti stara.

Pa še vedno nisem videla Abrahama. — Pozdravljam.

Helena iz Betlehema se veseli zime.

Še nikoli nisem pisala v Ave Marija. Na gričku Assisi smo vse zdrave in vesele.

Po šoli gremo na hrib in se igramo s sneženimi kepami. Narredili smo tudi sneženega moža, a nam je že nekam izginil. Priporočam se v molitev.

Veronika Bojc se rada kepa —

Prvo pismo Vam pošljem v kotichek Ave Marija. Štiri mesec sem že tukaj na gričku Assisi. Sem prav vesela in zadovoljna.

Zadnji sneg nas je vse razveselil. To je bilo kepanja po šoli. Vsaka je bila vesela, ko jo je katero zadela. Škoda, da se je že spet stalil, pa upamo, da ga še dobimo.

Veselim se že 15. febr. S tem dnevom stopim v postulaturo ako bom pridna, bom 15. avgusta sprejeta v novicijat.

Pozdravljam kakor tudi vse čitatelje Ave Maria.

Ana Marolt se priporoča v molitev.

Malo se bojim, da moje pismo ne bo imelo prostora v listu Ave Maria. Mogoče bo se pa dalo kaj pristukati. — Jaz sem namreč doma iz Minnesote. Ako bo božja volja bom dne 15. februarja sprejeta v postulaturo. Prosim, molite za me da bom stanovitna. — Pozdravljam.

Bethlehemska Ana pridiga pokoro.

Naznanim Vam, da smo imele dne 24. jan. igro. Bilo je prav smešno. Sedaj pa imamo že sveti postni čas. Čas pokoro — treba se bo postiti, sladkorčkov ne bo do Velike noči.

A bo že šlo. Kaj pa drugi, ki nimajo niti kruha. Prosim ljubelega Boga, da nam podeli zopet boljših časov. Pozdravljam.

A Plea from the Mother of God.

Our Blessed Mother, through the means of the Young Ladies Sodality of the Blessed Virgin Mary, sends out a plea to every young lady, to become a child of Mary, by joining the Young Ladies Sodality of the parish. Mary, our heavenly Mother, is the Model for young girls. How necessary is a model and guide to our young girls, who are beset on all sides by tempta-

tions and pitfalls. The Young Ladies Sodality has been established to increase devotion to our heavenly Queen and to be a safe-guard for our Catholic young girls. So each young lady, avail yourself of the many spiritual advantages enjoyed by the members of this Sodality. Place yourself under the powerful protection of our heavenly Queen and Mother. JOIN NOW.

Join the Holy Name Society.

Every young man should be a member of the Holy Name Society, a branch of which is established in every parish. Join this Catholic organization, learn how to honor and reverence the sweet Name of Jesus and thus counteract the all too prevalent profanity of

our age. Your membership in this Society also provides you with an insurance of many spiritual blessings. The fee required is very small, so that each young man can become a member without any financial sacrifice. JOIN NOW.

!! RAZPRODAJA PLOŠČ !!

DA DAMO

našim rojakom po Ameriki priliko si nabaviti po izredno nizki ceni slovenske Viktor plošče, smo odredili do preklica veliko razprodajo Viktor gramofonskih plošč.

TA RAZPRODAJA velja samo za Viktor plošče in za samo v tem oglasu navedene in označene plošče, ki niso navedene v tem oglasu, ta razprodajna cena ne velja. Razprodaja je v veljavi samo do preklica.

SEZNAM PLOŠČ, KI SO NA RAZPRODAJI:

V-23000—"Hruškovo drevo", štajeriš, "Stari pečlar", valček, igra na harmoniko Aha-čič.	V-23012—"To je nemogoče", dvokoračen ples, "Tajna ljubezen", lep valček, oba komada igrana po orkestru.
V-23005—"Na velikonočno nedeljo", prvi in drugi del, pevci "Adrije", z orkestrom.	V-23013—"Kar imam to ti dan", lepa polka, "Vesela dekleta", valček, oba komada igra Hojer Trio.
V-23007—"Empajris", "Samo da bo likof", Hojer Trio in "Adrija".	V-23014—"Po gorah je ivje", "Megla v jezeru", poje moški kvartet Jadran.
V-23008—"Pod dvojnim orlom", krasni marš, "Dunaj ostane Dunaj", citre in Trio.	V-23015—"Flaišhauer štajeriš", "Prav vesela polka", igra Ilbrigov trio na citre.
V-23010—"Dva Gorenjska slavčka", "Spomin na Bled", ženski duet, spremljevanje klavirja.	V-23018—"Krasna Marička", šotiš, "V divni dolini", igra znamenit Landler Orkester.
V-23011—"Pozdrav od doma", "Zbirka valčkov", krasna komada igrana od slovenskega orkestra.	V-23020—"Ples v skednju", prvi in drugi del. Pri obeh komadih sodelujejo pevci Adrije in Hoyer Trio.
	V-81414—"Domače veselje", "Vesela polka", igrana na harmoniko in kitaro.

KATERAKOLI v tem oglasu navedena Viktor plošča stane tekom te razprodaje samo **49 centov**
Pri naročilu samo ene ali dveh plošč, priložite za vsako ploščo 5 centov za poštnino.

KDOR PA NAROČI tekom te razprodaje katerekoli navedene **3 plošče za 99 centov**
tri plošče v tem oglasu dobi.....

KER tako radikalnega znižanja cen slovenskim ploščam še nikdar ni bilo, je v vašem interesu, da vaše naročilo takoj pošljete, dokler so plošče na roki in dokler ni razprodaja preklicana. Stranke naj naročilom priložijo potrebni znesek. Po C. O. D. naročil v tej razprodaji ne bomo pošiljali, ker pri pošiljanju po C. O. D. so preveliki stroški. POMNITE, ta razprodaja je v veljavi samo do preklica in za samo v tem oglasu navedene plošče in nobene druge.

POŽURITE SE IN OKORISTITE SE S TO RAZPRODAJO.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET,
CHICAGO, ILL.

Slovenska Ženska Zveza

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14. dec. 1927.

Glavni izvrševalni odbor:

Predsednica: MRS. MARIE PRISLAND,
1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.

Tajnica: MRS. JOSEPHINE RAČIČ,
2054 W. Coulter St., Chicago, Ill.

Blagajničarka: MRS. ANNA MOTZ,
9630 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Slovenska Ženska Zveza je edina slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pod njeno okrilje bi morala spadati vsaka zavedna katoliška Slovenka v Ameriki. Članarina je samo 25c mesečno.

Naselbne, ki se nimate podružnice Slovenske Ženske Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici.

Organizacija izdaja svoje lastno glasilo

"ZARJA",

ki je prvi in edini slovenski ženski list v Ameriki. Izhaja v obliki Magazina in prinaša le to, kar je v korist in izobrazbo žen in deklet. Naročnina za članice je že uračunjena pri članarini, za nečlanice pa stane \$2.00 letno. Ako še nimate tega lista v Vaši hiši, pošljite naročnino še danes na naslov:

"ZARJA", 2054 W. Coulter St., Chicago, Ill.

GEORGE THOMAS

1615 Lake Avenue -:- Pueblo, Colo.

FINE TAILORING and JEWELRY

Phone 4616

*Potujem z zlatnino in krojaško trgovino.
po Zapadnih državah.*

Priporočim se slovenskemu občinstvu po Coloradi, Wyoming, Utah, Montana, California, Arizona in New Mexico.

JOSEPH PERKO

2101 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

Phone Canal 7172-3

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL

1727-31 West 21st Street, Chicago, Ill.

Potem, ko ste temeljito

prevdarili vse okolnosti, morate priti do zaključka, da so vaši novci najbolj varno naloženi v

**Kaspar American
State Bank**

1900 Blue Island Avenue,

Chicago, Ill.

Za pohištvo in pogrebe

Tisti, ki ste v Clevelandu in okolici, in ki pridete v Cleveland, se lahko v vašo lastno korist poslužite pohištva iz naše prodajalne. Pri nas je pohištvo kar najbolj zanesljivo in vredno zanj danega denarja. Glavno prodajalno imamo na **6019 St. Clair**, podružnica pa je na **15303 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.**

Tudi tisti, ki se obrnejo na nas za pogrebna opravila, dobijo za manjše izdatke boljše postrežbo.

A. GRDINA & SONS

Za vsa podjetja velja glavni telefon

HENDERSON 2088